

GRADISOV VESTNIK



Leto XXIX

Ljubljana, 12. marec 1987

Številka 346

Poslovno leto 1986 je zaključeno

Poslovali smo bolje

Sedaj, ko so znani rezultati poslovanja v celem Gradisu, lahko rečemo, da smo kljub vsem težavam, s katerimi smo se srečevali v minulemu letu, leto zaključili z dokaj ugodnimi poslovnimi rezultati. Primerjava samih številok kaže visoke indekse rasti, deloma tudi na račun visoke inflacije, primerjava kazalnikov in njihovo izboljšanje pa kaže izboljšanje uspeha poslovanja.

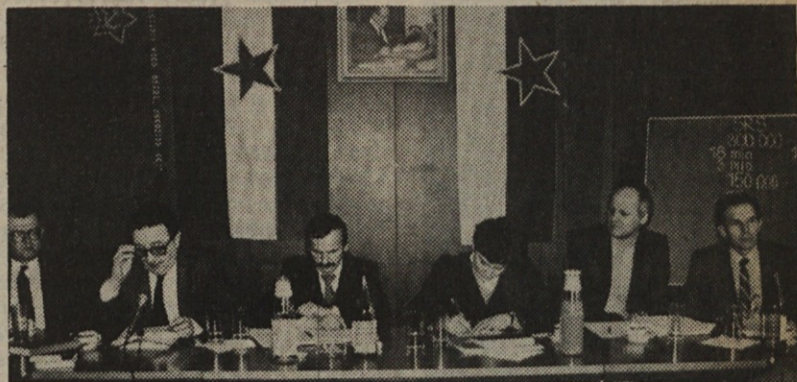
Obseg del se je povečal

V letu 1986 smo v Gradisu dosegli vrednost proizvodnje v višini 87 milijard dinarjev. Nominalno se je vrednost proizvodnje v primerjavi z letom 1985 povečala za 161 odstotkov; z upoštevanjem porasta cen za približno 100 odstotkov pa se je obseg opravljenih del, izražen z vrednostjo proizvodnje, realno povečal za 29 odstotkov. Struktura del

je bila takšna, da smo za obrtniška dela plačali skoraj 22 milijard dinarjev, kar je 186 odstotkov vseh kot leta 1985. Raznim drugim kooperantom pa smo odšteli dobrih 12 milijard dinarjev. Vrednost lastne proizvodnje je tako znašala dobrih 52 milijard dinarjev.

V lanskem letu je bilo v Gradisu v povprečju zaposlenih 6892 delavcev. Števílo zaposlenih se je povečalo za 6 odstotkov, to je za 362 de-

Nadaljevanje na 3. str.



Na pogovoru so sodelovali tudi, z leve proti desni: Vlado Klemenčič, dr. Janez Šinkovec, Alojz Hraščanec, Sonja Lokar, Igor Jošt in Saša Škulj.

Za večjo akcijsko mobilnost članov ZK v Gradisu

Posvet komunistov

Komunisti Gradisa so se 25. februarja sestali na pogovoru s predstavniki CK ZKS, skupščine SRS, IS skupščine SRS, predsedstva ZSS in gospodarske zbornice Slovenije, da bi se skupno dogovorili za prioritete politične aktivnosti in za povečano akcijsko mobilnost članov ZK v Gradisu.

Pogovor je tekel o prenovi zveze komunistov, o spremembah ustave in zakona o združenem delu, o položaju gradbeništva v slovenskem gospodarstvu in o položaju Gradisa in njegovih razvojnih usmeritvah.

Več o pogovoru lahko preberete na drugi strani.

C. P.

Gradis najugodnejši ponudnik

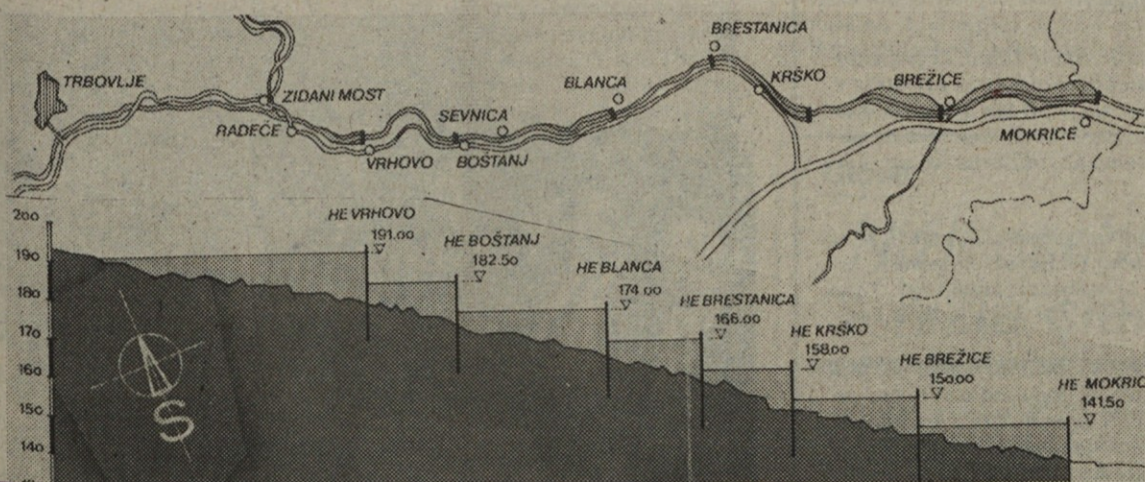
Začetek gradnje HE Vrhovo 1. julija

5. marca je komisija investitorja projekta hidroelektrarne Vrhovo, to je Savskih elektrarn Ljubljana, pri odpiranju ponudb za gradnjo ugotovila, da je najugodnejši ponudnik v vseh ozirih GIP GRADIS. Komisija, predsedoval ji je Janez Nučič, dipl. ing., je izbirala med štirimi ponudniki: Gradisom, Združenim podjetjem strojogradnje Slovenije (ZPS), Slovenija ceste-Tehniko-Obnovo in Hidroelektro iz Zagreba, ki jim je bila priznana sposobnost.

Tri ponudbe so bile predane v skladu z razpisnimi pogoji, za Gradisom je bil drugi najugodnejši SCT, nato Hidroelektra.

Gradisovo ponudbo je pripravil tozd Inženiring ob pomoči gradbene enote Nizke gradnje Maribor, Gradbene operative Ljubljana, Tehnične službe in Razvojne službe z raziskovalno enoto Gradisa.

Nadaljevanje na 5. strani



Venja elektrarn na Savi od Zidanega mosta do hrvaške meje. Za brežiško in mokriško še ni gotovo, če ju bodo sploh gradili. V grafikonu pa je prikazan vodni padec, oziroma nadmorska višina elektrarn.

Iz vsebine:

- Dan gradbincev
- Komunisti so pričakovali več
- Čigava je betonarna na Ptujju?
- Počitnice
- Gradis drugi na zimskih ŠIG

S posveta komunistov Gradisa

Gradis — povečati delež v slovenskem gradbeništvu

Večja investicijska dejavnost v lanskem letu in boljši obeti za letos, predvsem ob pogoju, da bomo pričeli graditi avtocesto Bratstvo in enotnost, hidroelektrarne na Savi in Muri, 3700 stanovanj iz programa ZIS in druge infrastrukturne objekte, dajo nekaj več optimizma, da bo gradbeništvo le izšlo iz krize, ki traja že več kot pet let, so povedali komunisti Gradisa iz Ljubljane v pogovoru s predstavniki CK ZKS, skupščine SRS, IS skupščine SRS, predsedstva ZSS in gospodarske zbornice Slovenije, ki je bil 25. februarja.



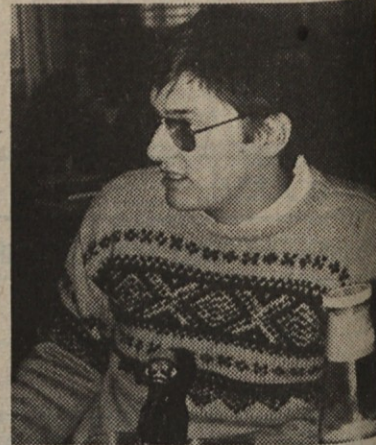
Dr. Janez Šinkovec: »Ekonomija ne more brez politike — ne smemo uveljavljati tržnih zakonitosti brez zagotavljanja socialne varnosti.«

»Slovensko gradbeništvo je doseglo dokaj visoko tehnološko usposobljenost, kar dokazuje z gradnjo najzahtevnejših objektov doma in na tujem,« je poudaril Saša Skulj in nadaljeval: »Vendar je v zadnjih dveh letih vse manj dela na tujem, kar povečuje konkurenco doma, ki je dostikrat nelojalna in ob močni politični podpori.

Kljub težavam pa je delež izgub gradbeništva manjši od slovenskega povprečja, dostikrat tudi na račun nizkih osebnih dohodkov gradbenih delavcev, saj je znano, da so na repu slovenskega gospodarstva. Ravno nizki osebni dohodki pa so botrovali množičnemu odhodu strokovnjakov iz gradbeništva, kar je bil hud udarec. Položaj še bolj slabša vsako leto vse slabši odziv učencev za vpis na



Sonja Lokar: »Vprašanje ugleda zveze komunistov bomo rešili le, če bomo ugotovili, kaj kdo dejansko počne, ne pa kaj kdo govori.«



Jadran Bajc, delegat tozda GE Koper: »Križa traja že osmo leto, pa še vedno le govorimo o njej...«

srednje gradbene šole in gradbeno fakulteto.«

Te težave niso obšle niti Gradisa, ki je najstarejša in najuspešnejša tovrstna organizacija v Sloveniji, kar dokazujejo tudi podatki o poslovanju v lanskem letu. Gradisovci so ustvarili 91 milijonov dinarjev celotnega prihodka, kar je bilo za 136 odstotkov več kot leto prej in 63 odstotkov nad planom.

Ob temu, da so bile ravno Gradisu zaupane največje slovenske naložbe, kot so: jeklarna 2 na Jesenicah, prenova in razširitev zmogljivosti drugih slovenskih železarn, gradnja 60.000 tonskega žitnega silosa v Luki Koper, nove tovarne glinice in aluminija v Kidričevem in še nekatere, se je povečalo tudi število zaposlenih na skoraj 7000 delavcev v domovini in čez 300 v tujini.

Tudi osebni dohodki so temu primerno naraščali, tako da so lani povprečni osebni dohodki v Gradisu bili nad povprečjem slovenskega

gradbeništva in še vedno dva odstotka pod povprečjem slovenskega gospodarstva.

Osnovna usmeritev Gradisa je tudi letos in bo v prihodnje povečati delež Gradisa v slovenskem gradbeništvu. Zato je v gospodarskem načrtu za letos zapisano, da bodo ustvarili 170 milijard dinarjev celotnega prihodka na gradbiščih doma.

Povedali so še, da je nerazumljiva odločitev, da naj bi gradnjo nekaterih največjih objektov v Sloveniji oddali inženirskim organizacijam, četudi so, za gradnjo teh objektov usposobljeni in specializirani Gradisovci tozdi, ki so zgradili vse energetske objekte pri nas in okrog 70 odstotkov vseh mostov, viaduktov in drugih premostitvenih objektov.

Ob koncu pogovora so komunisti Gradisa ustanovili komisijo, ki bo opredelila prioritete politične aktivnosti za povečano akcijsko mobilnost članov ZK v Gradisu.

Cveto Pavlin

Komunisti so pričakovali več

Naj bo tako ali drugače, Gradisovi komunisti so veliko pričakovali od razgovora s predstavniki CK ZKS, skupščine SRS, IS skupščine SRS, predsedstva ZSS in gospodarske zbornice Slovenije, ki je bil 25. februarja v sejni sobi Gradisa v Ljubljani. Kako bi si drugače lahko razlagali prisotnost preko sto članov, ki so vztrajali na skoraj pet ur trajajočem pogovoru.

Gostje, uvodničarji, so se na koncu svojih uvodnih besed vljudno opravičevali, zavedajoč se, da so bili predolgi, toda to ni spremenilo dejstva, da je za konkretniji pogovor zmanjkalo časa. Nekaj ur poslušanja več ali manj že znanih dejstev pač ne more nekoga pritegniti k poznejši razpravi, ki so jo Gradisovi komunisti v začetku pričakovali.

Nekaj komunistov je sicer prišlo do besed, predstavnik Kopra Jadran Bajc je celo za svoje besede edini prejel dolg aplavz, toda kaj, ko so se njegove besede razblinile kot milni mehurčki.

Poleg njega je bil še najbolj konkreten dr. Stane Uhan, ki je z enostavno primerjavo gradbeništva ter avtomobilске industrije pri nas in v ZRN dokazal, v kako privilegiranem položaju je pri nas avtomobilska industrija, da o primerjavi zaslužkov delavcev iz obeh držav niti ne govorimo. Toda tudi to je na koncu ostalo samo kot informacija, saj se še lep čas to razmerje ne bo popravilo.

Če strnemo ta maratonski pogovor, lahko rečemo, da je služil le za informacijo enim in drugim, čeprav bi laho Gradisovi komunisti, seveda če bi jim čas to dopuščal, povedali še marsikaj zanimivega. Tako pa je žal večina odšla razočarana iz dvorane, kot že velikokrat prej.

Nekdo je na koncu pogovora celo potihoma računl, koliko nas je ta razgovor veljal. Zadnje številke nismo slišali, toda malo verjetno ne. Konkretnih sklepov pri taki veliki udeležbi sicer ni nihče pričakoval, toda v bodoče bo le treba razmisliti o racionalnejši obliki obveščanja enih in drugih. Velika večina gostov in gradisovcev je imela sicer referate pripravljene v pisni obliki, pa bi jih enostavno lahko zamenjali. Bilo bi ceneje.

Franjo Štromajer



Pogovora s predstavniki družbenopolitičnih organizacij na ravni republike se je udeležilo okoli sto delavcev Gradisa.

Nadaljevanje s 1. str.

Poslovali smo bolje

lavcev.

Produktivnost, ki jo računamo z vrednostjo lastne proizvodnje na efektivno uro, je bila 4242 dinarjev. Povečanje je 119-odstotno; realno pa se je produktivnost povečala za dobrih 8 odstotkov.

Planirane vrednosti, tako vrednosti proizvodnje kot tudi vrednosti lastne proizvodnje, so bile precej presežene — deloma tudi na račun prezniko planirane inflacije.

Celotni prihodek Gradisa v letu 1986 je 91 milijard dinarjev. Glede na leto 1985 je večji za 154 odstotkov in je za 63 odstotkov presegel planirano vrednost.

Stroški in dohodek

Vsi stroški poslovanja, ki se na kratko imenujejo **porabljena sredstva**, so v letu 1986 dosegli **67 milijard dinarjev**. Porabljena sredstva so se povečala za 152 odstotkov, kar je za 2 odstotka manj od porasta celotnega prihodka. To kaže, kot da smo izboljšali ekonomičnost poslovanja.

Struktura porabljenih sredstev je več kot zanimiva. Pokaže nam, da smo zelo močno povečali materialne stroške. **Predpisano amortizacijo smo obračunali v višini 1,4 milijarde dinarjev**, kar je realno manj kot leta 1985 in tudi manj kot smo načrtovali. Vzrok temu je dejstvo, da so v tozdu SPO Ljubljana obračunali amortizacijo v višini 598 milijonov

dinarjev, kar je za 37 odstotkov pod načrtovano amortizacijo.

Pospešeno amortizacijo so obračunali v več tozdih kot smo načrtovali, kar je dobro. Za ta namen **smo namenili 330 milijonov dinarjev**.

Za obresti za kredite za obratna sredstva smo plačali skoraj 4 milijarde dinarjev. To je 100 odstotkov več kot leta 1985.

Porabljena sredstva kažejo, da je na videz izboljšana ekonomičnost poslovanja, posledica nizke amortizacije. Od amortizacije pa je v veliki meri odvisna naša »delovna« sposobnost, saj je amortizacija vir za nakup novih delovnih sredstev.

Ko od celotnega prihodka odštejemo porabljena sredstva, dobimo dohodek. V letu 1986 smo dosegli nekaj manj kot **24 milijard dinarjev dohodka**. Doseženi dohodek se je povečal za 162 odstotkov in je za 56 odstotkov večji od planiranega.

Obveznosti iz dohodka v višini 6 milijard dinarjev so se tudi v letu 1986 večale hitreje kot dohodek. Njihov delež v dohodku se je povečal od 25 odstotkov v letu 1985 na 25,3 odstotka v lanskem letu.

Po plačilu obveznosti ostane čisti dohodek. V lanskem letu smo dosegli slabih **18 milijard dinarjev čistega dohodka**. V primerjavi z letom 1985 se je čisti dohodek povečal za 161 odstotkov in za 55 odstotkov presegel načrtovano vrednost.

Razporeditev čistega dohodka

Čisti dohodek razporedimo na osebne dohodke in sklade:

	Leto 1985		GN 1986		Leto 1986		Indeks	
	mio. din	%	mio. din	%	mio. din	%	86/85	86/GN 86
Čisti dohodek	7.133	100	11.512	100	17.836	100	250	155
Osební dohodek	5.356	75	8.541	74	13.148	74	245	154
Stan. gradnja	305	4	453	4	876	5	287	193
Skupna poraba	495	7	648	6	993	6	201	153
Poslovni sklad	596	9	1.283	11	1.856	10	311	145
Rezervni sklad	381	5	587	5	963	5	253	164

Največji del čistega dohodka razporedimo za osebne dohodke. V letu 1986 smo za **osebne dohodke namenili 13 milijard dinarjev**, kar je za 145 odstotkov več kot leta 1985 in 54 odstotkov več kot smo planirali.

Gibanje in višina osebnih dohodkov sta bila v letu 1986 poleg vsakoletnih resolucijskih določil omejena še s posebnim interventnim zakonom. Bistvo tega zakona je bilo v dejstvu, da so le izboljšani rezultati poslovanja omogočali povečevanje osebnih dohodkov. V Gradisu se je masa sredstev, namenjena za osebne dohodke, oblikovala v skladu z doseženimi poslovnimi rezultati, to je v odvisnosti od dohodka na pogojno uro.

Poprečni mesečni osebni dohodek na delavca je znašal v 1986. letu 158.513 dinarjev bruto, to je **115.086 din neto**. V primerjavi z

letom 1985 se je bruto osebni dohodek na delavca nominalno povečal za 132 odstotkov; realno pa je bil večji za 19 odstotkov. V letu 1985 je znašal poprečni mesečni bruto osebni dohodek 68.188 dinarjev na delavca (50.485 din neto). S takšnim povišanjem osebnih dohodkov smo v Gradisu preseglí povečanje življenjskih stroškov, kar pomeni, da se nam je izboljšal osebni standard.

Iz čistega dohodka smo razporedili za **stanovanjsko gradnjo 876 milijonov dinarjev**. Povečanje v primerjavi z letom 1985 je 187-odstotno. Razporejeni znesek predstavlja 6,7 odstotkov od osebnih dohodkov (predlani je bil ta delež 5,7 odstotkov).

Za prosti del sklada skupne porabe smo razporedili 993 milijonov dinarjev ali 101 odstotek več kot leto poprej. Ena temeljna organizacija je bila v neugodnem položaju in

ni mogla za skupno porabo razporediti nič čistega dohodka.

Za poslovni sklad v celoti smo razporedili 1856 milijonov dinarjev čistega dohodka. Povečal se je za 211 odstotkov in hkrati se je povečal tudi njegov delež v čistem dohodku.

V rezervni sklad smo morali izločiti 963 milijonov dinarjev, to je toliko kot je predpisano z zakonom.

Za akumulacijo, ki je sestavljena iz poslovnega in rezervnega sklada, **smo namenili 2,824 milijarde dinarjev**, kar je 189 odstotkov več kot leta 1985 in 51 odstotkov več kot smo načrtovali.

Družbena usmeritev v letu 1986 je bila, da mora vsako povečanje osebnih dohodkov biti pogojeno s povečanjem produktivnosti in izboljšanjem deleža akumulacije v dohodku. Za produktivnost smo že ugotovili, da smo jo izboljšali. Leta 1985 je bil delež akumulacije v dohodku 10,7 odstotka in lani 11,8 odstotka. Izboljšali smo ta delež za 10 odstotkov, nismo pa dosegli planiranega deleža 12,2 odstotka.

Kazalniki

Poleg produktivnosti in ekonomičnosti, ki smo jih že omenili, pogledjmo še nekatere kazalnike.

Dohodek na delavca, ki tudi izraža produktivnost, se je nominalno povečal za 140 odstotkov, realno pa je večji za 19 odstotkov, kar je veliko povečanje.

Dohodek v primerjavi s poprečno uporabljenimi poslovnimi sredstvi (PUPS) se je izboljšal. Ta kazalnik nam kaže donosnost in nam pove, koliko enot dohodka smo ustvarili za eno enoto sredstev. V minulih letih smo bili v Gradisu prav v tem kazalniku šibki.

Akumulacijo v dohodku smo že omenili. Lahko še dodamo, da so v letu 1986 v vseh temeljnih organizacijah ustvarili akumulacijo, medtem ko sta v letu 1985 oba kovinska obrata končala poslovno leto z izgubo v skupnem znesku 294 milijonov dinarjev.

Kljub visokemu porastu osebnih dohodkov, se je njihov delež v dohodku znižal tako kot smo načrtovali.

Glavni kazalnik dohodka na pogojno uro se je povečal za 129 odstotkov in dosegel vrednost 588 din.

Z doseženim v letu 1986 smo lahko zadovoljni, hkrati pa je že vse naše delo usmerjeno v tekoče leto. Leto 1987 se je začelo z mnogimi neznankami. Sprejet je bil nov zakon o celotnem prihodku in dohodku, ki je prinesel bistvene spremembe v prikazovanju celotnega prihodka in razporejanja dohodka.

Sprejeti so bili že novi interventni zakoni, ki posegajo v oblikovanje osebnih dohodkov. Skozi vsa določila teh zakonov in tudi republiške resolucije, pa se vleče rdeča nit, ki povezuje izboljšane rezultate gospodarjenja z boljšimi in višjimi osebnimi dohodki. Glavno merilo izboljšanih rezultatov je izboljšanje produktivnosti dela in donosnosti sredstev.

Zora Vehovec

Imenovanje direktorjev

Januarja se je iztekel mandat dvem direktorjem (tehnične službe in razvojne službe z raziskovalno enoto) delovne skupbanke in direktorici Interne banke.

Po postopku, ki je zapisan v naših samoupravnih aktih, je zbor Interne banke ponovno izvolil za direktorico interne banke **Angelo Kavčič**.

Delavski svet DSSS pa je **Dušana Ježovnika** imenoval za direktorja tehnične službe in **Vladimira Groblerja** za direktorja razvojne službe z raziskovalno enoto.

To sta edina dva direktorja na DSSS, ki sta dočakala konec predhodnega mandata, v vseh ostalih službah pa je že prišlo do zamenjav.

C. P.

Glosa

Nižji osebni dohodki, nižja članarina ZK

Previsoka članarina ZK dela največ preglavic in nejevolje zlasti tistim članom ZK, ki imajo zelo visoke osebne dohodke. In kako bi se naj to popravilo?

Slišali smo za konkreten predlog: plače oziroma osebne dohodke je treba znižati tistim, ki imajo izredno visoke, s tem bo avtomatsko članarina ZK nižja!!

S. F.

Ob 8. marcu, dnevni žena

Mati — začetek, vir in moč življenja

Čprav še mraz hudo stiska svoje ledene zobe, smo vendarle že vstopili v prvi pomladni mesec. Obdaja nas topla misel na pomlad. Prav na začetku tega vznemirljivega časa, ko se bo v skoraj vsaki drobnji vejici prebudilo življenje, praznujemo ženske svoj praznik, 8. marec, kot mednarodni dan žena, uveljavljen že pred mnogimi desetletji, praznik, ki je vreden slovesnega spomina.

Ne bi rada govorila in ponavljala tega kar ob tem dnevni govorimo že cela desetletja. Ženska enakopravnost je hudo zvoneča beseda z mnogoterimi obrazi. Bližjih in ta hip zame veliko aktualnejših je na desetine tem, oz. podtem. Za šalo in zares. Res je, da bi v teh časih bilo dobro marsikateri ženi in mami znati čarati, kako shajati s plačo od začetka do konca meseca. In res je, da mnoge med nami to tudi znajo (čarati namreč), ni pa res, da marsikaj ne bi bilo moč urediti drugače, boljše.

Čprav je čas, ki ga živimo krizen, mi vendarle veliko tega, kar je za ženske mnogih dežel širnega sveta le delen sen, že imamo. Imamo pa zato tudi mnoge med nami po dva delavnika na dan. Ko odzvoni zvonec, ki naznanja, da se je delavnik v službi končal, se za mnoge doma začenja novi delovni dan. Medsebojni odnosi namreč v celotni družbi in v vsaki njeni osnovni celici posebej še zaostajajo. Kriza medsebojnih odnosov je tista, ki nas ta čas daje v vsej svoji moči.

Zato drage žene in mame, kot nosijo drobne vejice v sebi moč življenja, je tudi nam ženskam dano nekaj veličastnega. Mama je največkrat prva spregovorjena beseda. Mama je varno zavetje, posebljena dobrota in toplina. Oči matere povedo več kot množica besed. Mati, začetek, vir in moč življenja.

Prepričana sem, da imamo prav ženske s svojim izostrenim čutom in občutkom moč pripomoči k izboljšanju razmer krize odnosov. Živeti v skladu s samim seboj in hoteti postati boljši, je čvrst drobec, ki bo pripomogel k izboljšanju medsebojnih odnosov, v vseh področjih našega življenja.

Zdravi, kulturni, človekovega dostojanstva vredni medsebojni odnosi, so prvi temelj vsake napredne, kulturne družbe. Prav to in takšno družbo pa mi vsi srčno želimo.

Ivanka Golob

Obisk sindikalne organizacije iz avstrijske Koroške

Krepitev sodelovanja

Na vabilo republiškega odbora sindikata gradbenih delavcev Slovenije se je na obisku v Ljubljani in Kranjski gori 20. in 21. februarja mudila delegacija sindikata lesarskih in gradbenih delavcev avstrijske Koroške. Vodil jo je Rupert Bellina, namestnik predsednika, v njej pa sta bila še oba sekretarja, Willy Schaflechner in Maximilian Jörj.

Na republiškem svetu ZSS so se z Lojzetom Fortunom, Francem Bergincem, Jernejem Jeršanom in Janezom Hambrošem pogovarjali o krepitvi sodelovanja med sindikatoma, ki je postalo že tradicionalno. Beseda je tekla še o vprašanih zaposlovanja naših delavcev na avstrijskem Koroškem in o gradnji predora pod Karavankami.

Dogovorili so se za stalno medsebojno obveščanje o delovnih in življenjskih razmerah delavcev, ki gradijo ta zahtevni objekt.

Avstrijska sindikalna delegacija si je ogledala tudi 25. zimske športne igre gradbincev v Kranjski gori. Ob tej priložnosti je sekretar sindikata gradbincev avstrijske Koroške Willy Schaflechner organizatorjem izročil spominski pokal, najboljšim tekmovalkam v smučarskih tekih pa medalje.

S. N.

Nova celostna podoba s starim znakom

Pa se le premika

Pozorni bralci Gradisovega vestnika so ob našem jubileju v letu 1985 lahko prebrali, da smo zaupali snovanje nove celostne podobe naše delovne organizacije najbolj znani ustanovi s področja oblikovanja Studiu Marketing DELO. Vendar pa je tudi peti poskus spremembe znaka splaval po vodi in je bil ob koncu lanskega leta dokončno zavržen.

V informativno propagandnem oddelku Gradisa smo tako zavihali rokave in pripravili predlog za novo celostno podobo s starim znakom. Najprej smo sam znak malo lepoto obdelali, dodali temu še novo tipografijo (Rockwell) in tako počasi nastaja nova celostna podoba naše delovne organizacije.

Ker tako obsežne naloge ni moč pripraviti čez noč, smo v programu dela za leto 1987 zagotovili aplikacije nove celostne podobe za dopisni

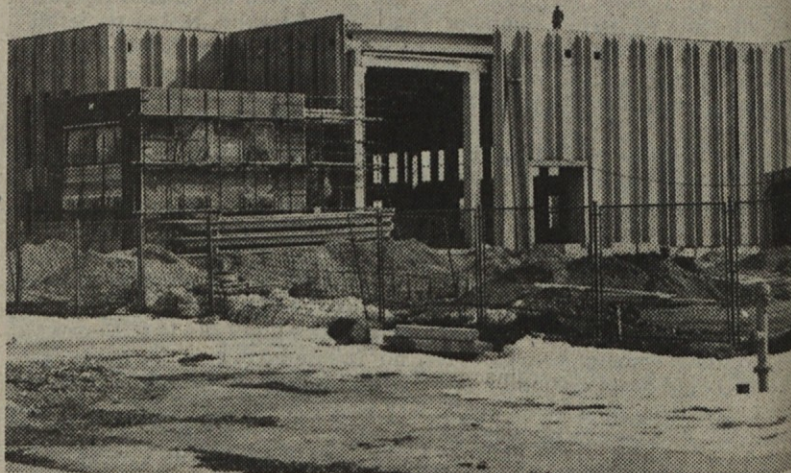


papir, kuverto, vizitko in novi katalog, ki je tudi že v pripravi. Za le-tega bomo sicer uporabili kar največ gradiva iz almanaha.

V grafični pripravi pa so že mape in ovitki za ponudbe, pogodbe, kalkulacije ter nova gradbena knjiga in dnevnik, kar vse se že vklaplja v novi koncept celostne podobe.

Tudi skupni materiali (vabilo, mapa, bilten, značka, priponka, priznanja) za letošnje zimske športne igre so bili izdelani z novo tipografijo, ki je že naletela na pozitiven odmev. Upamo, da bo tako tudi z ostalimi akcijami, ki jih bomo v letošnjem letu še pripravili.

Matija Krnc



Za Blagovno transportni center v Ljubljani, gradi ga GOL, je vsa predelava vključno s pridobitvijo gradbenega dovoljenja izvedel tozd Inženiring s kooperanti.

V Gornji Radgoni se bodo od 6. do 11. aprila predstavili številni razstavljalci

4. sejem gradbeništva

Od 6. do 11. aprila 1987 bo v Gornji Radgoni 4. jugoslovanski sejem gradbeništva in industrije gradbenih materialov z mednarodno udeležbo. To je bienalni sejem, za katerega se zanima vse več gradbenih in drugih delovnih organizacij, ki so povezane z gradbeništvom.

Že nekaj let se gradbinci ubadamo s problemom pomanjkanja strokovnih kadrov, zato bo tokrat veliko časa odmerjenega prav izobraževanju gradbincev. K sodelovanju smo pritegnili srednješolce in učence osnovnih šol z natečajji za spise in s tekmovanjem matematikov.

Poleg izobraževanja pa bo osrednja tema razprav na 4. gradbenem sejmu uporaba geotermalne energije, ki je, kot naravna in poceni energija, še posebej v teh težkih časih pomanjkanja dobrodošla.

Na letošnjem sejmu bodo govorili o gradbeni mehanizaciji in opremi, električnih inštalacijah, novem pravilniku o betonu in armiranem betonu, o računalništvu v gradbeništvu ter o aktualnih problemih v stanovanjskem in komunalnem gospodarstvu.

Sejem bo zadovoljil marsikatero poslovne interese, organizatorji pa so ustregli željam obiskovalcev prejšnjih sejmov in uvedli nekatere novosti, kot npr.: predstavitev posameznih delovnih organizacij in novih izolacijskih materialov bodo zanimive predvsem za obrtnike, drobna mehanizacija za finalizacijo del v gradbeništvu in ogled vzorno urejenega odlagališča odpadkov v osrednji Avstriji pa sta vključena na gradbeni sejem na željo obiskovalcev.

Letos bo poseben poudarek na izobraževanju gradbincev. Kadrovska izobraževalne aktivnosti in splošno informiranje javnosti, učencev, staršev in obiskovalcev sejma, bodo potekale pod geslom Gradbeništvo in njegova skrb za kadrovsko reprodukcijo.

V okviru predsejemskih aktivnosti bo izveden nagradni razpis za spise o gradbeništvu med učenci v vseh osnovnih šolah v Sloveniji, pet najboljših pa bo prejelo praktične nagrade. Organizirano bo tudi nagradno tekmovanje matematikov gradbenih srednjih šol.

V času sejma bo postavljen poseben prirejen paviljon, oziroma razstavni prostor, ki bo seznanjal udeležence sejma o poklicih, šolanju, delu in drugem v gradbeništvu (gradiva, filmi, diapozitivi, literatura, naloge — izdelki učencev...), predstavitev gradbenih poklicev pa bo potekala tudi v živo.

Velik delež na radgonskem sejmu bo imel tudi Gradis, saj bo zastopan na vseh področjih. V izobraževalne aktivnosti se bo vključil naš Center za izobraževanje s svojim programom in tudi nekaj novostmi, ki bodo vidne na sejmu samem.

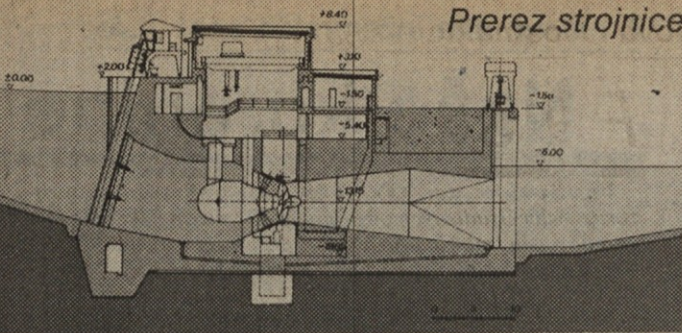
V programu posvetovanj bomo imeli dve predstavitvi in sicer s področja Raziskovalne enote Gradisa. Mag. Marko Žontar bo predstavil informacijski sistem spremljanja uporabe in stroškov težke mehanizacije ter avtoparka v DO Gradis. Ing. Ivan Lesjak pa bo predstavil sistem globokega temeljenja s PAB koli in Analizator, zabijanja kolov.

V sejemskem delu bo Gradisov prostor razdeljen na notranjega, kjer se bomo predstavili s slikovnim materialom in video programom o naši dejavnosti, na zunanjem prostoru pa bomo predstavili našo strojno opremo belega (betonarne) in črnega (finišerji) programa.

O predstavitev pa več v prihodnji številki.

C. P., M. K.

Prerez strojnice



Vsaka od elektrarn v savski verigi bo imela po dva agregata skupne moči 34,2 MW. Na risbi je prikazan prerez strojnice HE Vrhov.

Nadaljevanje s 1. strani

Začetek gradnje HE Vrhov 1. julija

Po analizi vseh ponudb pričakujemo, da bo investitor v 30 dneh od odpiranja ponudb sporočil Gradisu, da je izbran za gradnjo HE Vrhov, kot prve v verigi savskih elektrarn.

Določen je tudi že pričetek gradnje, to je 1. julij 1987, s tem da morajo biti dela končana do 29. novembra 1989, z uspešno opravljenim tehničnim pregledom, naslednje tri do šest mesecev pa bo še čas za čiščenje in urejanje okolice.

Gradis je za ta dela pripravljen, največjo težo izvedbe pa bi prevzele Nizke gradnje iz Maribora, Gradbena operativa Ljubljana in Gradbena enota Maribor, seveda pa bi sodelovali tudi drugi tozdi Gradisa. Inženiring posle pa bi v obsegu, kot bo izhajal iz pogodbe, izvajal tozdi Inženiring.

Orientacijska vrednost vseh gradbenih del, to je vseh stroškov investitorja bo okoli 20 milijard din, vrednost je izračunana na dan začetka gradnje. Natančna vsota pa bo znana po končni analizi.

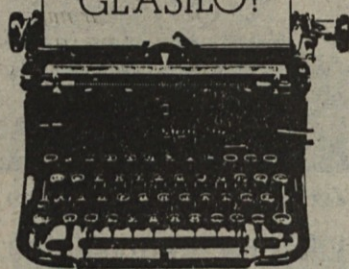
V primeru kontinuitete gradenj in unifikacije objektov, to je naslednjih elektrarn, je Gradis ponudil investitorju še popust.

Instalirana moč HE Vrhov bo

34,2 MW, elektrarna pa bo prva v verigi najmanj petih — sledijo še HE Boštanj, HE Blanca, HE Brestanica in HE Krško. Vprašljivi pa sta HE Brežice in HE Mokrice.

M. M.

DOPISUJTE
V
SVOJE
GLASILO!



6. junija v Titovem Velenju

Dan gradbincev

Republiški odbor sindikata delavcev gradbeništva in njegove komisije so konec lanskega leta in tudi prve dni v novem letu zelo aktivne, saj prav zdaj poteka akcija za skupno financiranje in enovit pristop k vsem aktivnostim ob dnevu gradbincev.

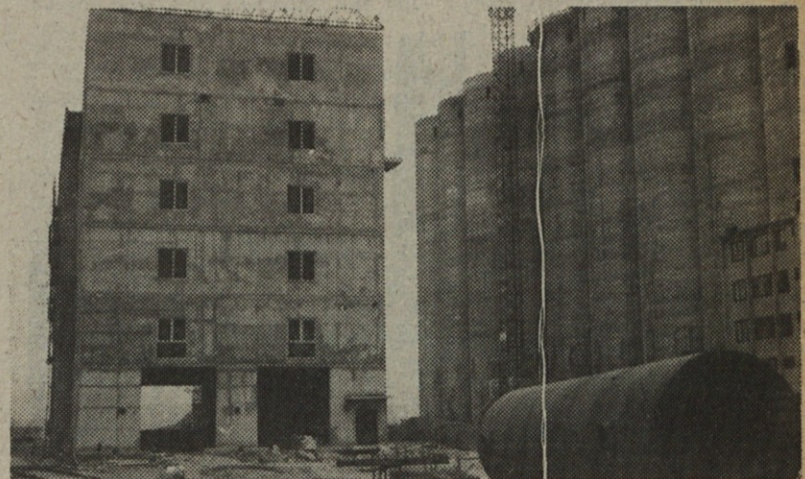
Posamezne komisije (proizvodna, kulturna in športna), ki so se še v lanskem letu vsaka zase mučile z organizacijo svoje aktivnosti, so tokrat že uskladile svoje programe na koordinaciji, ki je imela že dve seji.

Na prvi so bili sprejeti okvirni programi, medtem ko so bili na drugi seji že obdelani nekateri skupni materiali. Od le-teh služi vsekakor največ pozornosti

katalog, ki bo posvečen dnevu gradbincev in v katerem bodo našli mesto tudi športniki in proizvodni tekmovalci in ne samo kulturniki, kot je bilo to običaj zadnjih nekaj let.

O nadaljnjih aktivnostih v zvezi z Dnevom gradbincev, ki bo 6. junija v Titovem Velenju v organizaciji tamkajšnjega Ve-grada, pa bomo bralce sproti obveščali.

Matija Krnc



Pri gradnji silosa v Koprju sodeluje tudi tozdi Inženiring — na sliki nakladalno-razkladalna postaja silosa.

Gradbeništvo potrebuje strokovnjake

Informativni dan bodočih gradbenikov

Čeprav nekateri trdijo, da je ta čas gradbenikov preveč, v gradbenih delovnih organizacijah mislijo drugače. Ti namreč ugotavljajo, da je za gradnjo zahtevnih objektov, kjer je potrebna dokaj visoka tehnološka usposobljenost, potrebno vse več visokoizobraženih gradbenih strokovnjakov.

V ta namen so mariborske gradbene delovne organizacije, ki že vrsto let tesno sodelujejo z gradbeno srednjo šolo ter mariborsko univerzo, tehniško fakulteto VTO gradbeništvo, organizirale informativna dneva. Predstavili so vse možnosti izobraževanja na vseh stopnjah, predstavniki gradbenih delovnih organizacij pa so spregovorili učencem o štipendiranju in zaposlovanju. Ravnatelj gradbene srednje šole **Valentin Kropivšek** je dejal, da bo letos na šoli tudi oddelek geodezije, seveda pod pogojem, da se prijavi vsaj 25 učencev.

Učenci bodo imeli zagotovljeno proizvodno delo ter usposabljanje, kar bo po prenovi učnih načrtov tudi pogoj za zaključni izpit, ki ga bodo morali opraviti vsi učenci ne glede na usmeritev. Letošnji vpis bo potekal po namenih in željah učencev, seveda na osnovi potreb uporabni-

kov, ločeno po posameznih smereh programov (gradbeni tehnik, gradbenec ali študij geodezije).

Poleg štipendiranja nudijo gradbene delovne organizacije (Gradis, Konstruktor, Stavbar in Kograd) še organizirano bivanje v domovih, prehrano, šolske potrebščine ter delovno obleko. Gradbeniki se torej skupaj z vzgojno izobraževalnimi organizacijami zavedajo potrebe po visokokvalificiranih kadrih, ki jih bodo potrebovali pri zahtevnih gradnjah v verigi dolgoročnih načrtov gradenj.

Predstavniki gradbene srednje šole so skupaj z mariborskimi gradbeniki odprli svoja vrata šole v Smetanovi ulici v petek ob 9. uri ter ponovno popoldan ob 15. uri. V soboto prav tako ob 9. uri pa so dobili informacijo vsi tisti, ki se nameravajo šolati ob oziroma iz dela.

Franjo Štromajer

Sodelujemo pri gradnji obalne ceste

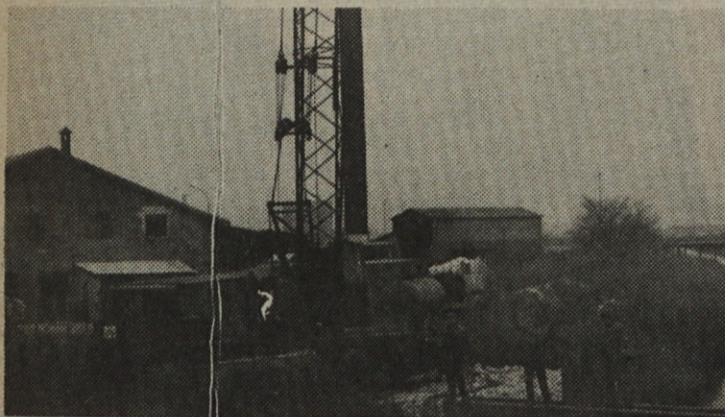
Dva objekta

Prejšnji mesec so stekla dela pri gradnji odseka magistralne obalne ceste v Kopru, med nadvozoma Slavčlek in Semedela. Štiripasovnica dolga nekaj več kot kilometer, bo omilila gnečo v času turistične sezone, zgrajena pa mora biti do poletja. Gre pravzaprav za razširitev obstoječe dvopasovne ceste.

Pri gradnji je udeležen tudi naš tozđ GE Koper, ki bo zgradil dva objekta. Prvi objekt je podhod za pešce pod magistralno štiripasovno cesto, drugi pa propust za potok Badaševico.

Ker so tudi na tem območju tla nenosilna, bo propust oziroma most stal na pilotih. Vrednost del znaša nekaj več kot 150 milijonov dianrjev.

C. P.



Propust oziroma most čez Badaševico bo stal na pilotih. Takšna gradnja je potrebna zaradi slabo nosilnih tal.

7. marec, dan inženirskih enot JLA

Naše korenine

Inženirske enote NOV so bile ustanovljene ob koncu 2. svetovne vojne z namenom, da omogočijo hitrejše premike naših enot na področjih, kjer so bili mostovi porušeni. 1. inženirska brigada je bila ustanovljena kot posebna enota VII. korpusa NOV in POJ.

Potem, ko je 1. inženirska brigada opravila številne naloge, je bila jeseni leta 1945 razformirana. 4. oktobra je bila ustanovljena **Gradbena direkcija Slovenije**, Gradis, ki je prevzela stroje in ostalo gradbeno opremo 1. inženirske brigade, k Gradisu pa so prišli tudi nekateri njeni strokovnjaki. Bili so to pravzaprav začetki Gradisa, ki je medtem zrasel v gradbenega giganta.

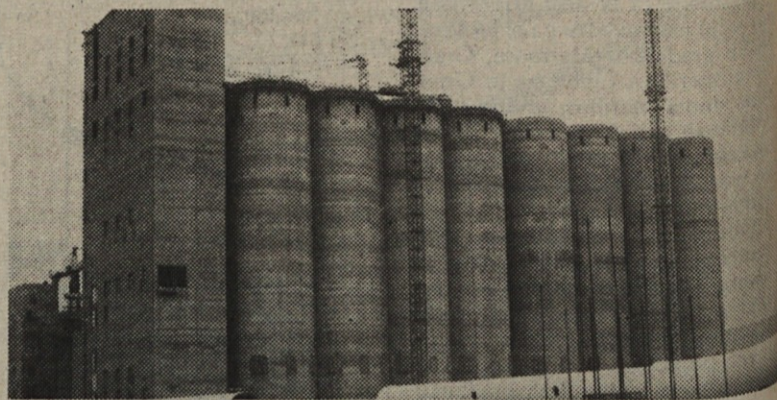
Od takrat dalje inženirska enota v Celju nadaljuje revolucionarne tradicije 1. inženirske brigade VII. korpusa NOV in POJ, njen pokrovitelj pa je Gradis.

Inženirski v JLA minirajo, ru-

šijo in seveda gradijo, se pripravljajo za vojno, toda v tem času služijo miru. Celjski inženirski so v zadnjem času zgradili številne pomembne objekte kot so: mostova čez Krko (82 in 108 metrov), spominski park Kumrovec, ceste Sevnica—Mokronog, Zatrnik—Pokljuka, Šentjur—Planina, Ig—Zapotok, Sabotinska cesta, most čez Kolpo itd.

Zadnji podvig inženirske enote iz Celja pomeni most v Zagorju ob Savi, ki je bil postavljen v rekordnem času potem, ko je s pobočja Ruardija zdrsnil plaz. Most je zapolnil vrzel na preprotrebni cesti.

C. P.



Zgradili smo drugi največji silos za žitarice v Jugoslaviji.

Likof na gradbišču 60.000-tonskega silosa za žitarice v Luki Koper

Vgrajen zadnji beton

Gradnja 60.000-tonskega silosa za žitarice le gre proti koncu. Temu v prid govori podatek, da so v noči iz četrta na petek, 27. februarja, v silos vgradili zadnje večje količine betona. Zato je bil v petek, za vse delavce tozda GE Koper, likof. Udeležili so se ga tudi predstavniki našega podizvajalca, subotiske Novogradnje, Luke Koper in nadzora.

O velikosti tega projekta, ki sodi med največje slovenske naložbe, najbolj povedo podatki o vgrajenih količinah gradbenih materialov. Naštel nam jih je sektorski vodja **Vlado Melon**.

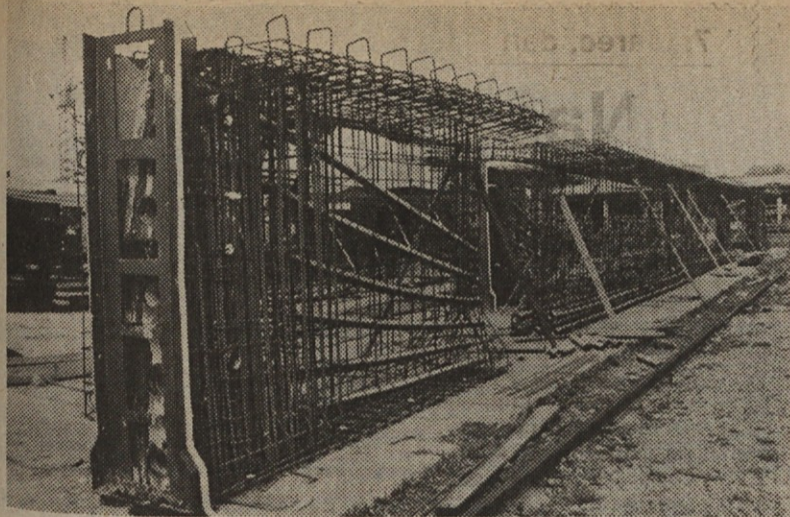
V silos, ki je drugi največji v Jugoslaviji, so vgradili 35.000 prostorskih metrov betona in 6500 ton armature. Ker je silos zgrajen na slabo nosilnem terenu, je bilo treba v morskno dno zabiti 16.000 metrov jeklenih pilotov, v globino tudi več kot 45 metrov.

Silos sestavljan 24 celic za shranjevanje žitaric, ki so visoke 50 me-

trovin strojnica, ki je visoka 65 metrov. K projektu sodi tudi 200 metrov operativne obale, ki je tudi v celoti na pilotih, nakladalno—razkladalno postaja in nasip za železniško progo za katerega je bilo treba navoziti 250.000 prostorskih metrov nasipa.

Gradbeno je silos skoraj že končan. Sedaj so na vrsti montažerji, ki montirajo tehnološko opremo izdelano v GOŠI Smederevska Palanka. Ko bo oprema montirana pride na vrsto še zunanja ureditev in »šminjka«. Otvoritev bo predvidoma junija letos.

C. P.



Armatura nosilcev za premostitvene objekte v Višegradu — izdelavo manjših elementov so preselili iz Maribora v Bosno



Prvi elementi namenjeni v Višegrad so že spravljeni v novi deponiji.

Nizke gradnje — delo v Višegradu, na Fali in v Mariboru

Delavce Nizkih gradenj čaka letos veliko dela

Poslovni rezultati gradbene enote Nizke gradnje iz Maribora so dosegli pričakovanja zabeležena v rebalansiranem gospodarskem načrtu za lansko leto. Rebalans so izvedli ob tritretini leta, razlog zanj pa je bil sprejem delavcev Nigrada in pridobitev Nigradovih del.

Premostitveni objekti v Višegradu, gradnja tretje etape hitre ceste skozi Maribor ter rekonstrukcija hidroelektrarne Fala bodo najpomembnejši projekti, pri katerih bodo sodelovale Nizke gradnje. Ta dela jim bodo prinesla od 60 do 70 odstotkov celotnega prihodka, za preostanek do načrtovanih 17 milijard pa računajo, da ga bodo pridobili predvsem z deli na cestah in komunalnih vodih v Mariboru. Skupaj z Gradbeno operativo Ljubljana delajo v slovenskem glavnem mestu nekaj premostitvenih objektov, iz lanskega leta pa prenašajo še od 15 do 20 drugih manjših del.

Andrej Jež, direktor tozda: »Še nekaj je za nas izrednega pomena. To je licitacija za gradnjo hidroelektrarne Vrhovo, prve v verigi elektrarn na Savi, ki bo 5. mrca. Gradise na to gradnjo pripravlja že dalj časa, zato tudi računamo, da bodo dosedanje izkušnje pri gradnji takih objektov ter te ustrezne priprave, morale zagotoviti našo udeležbo tudi pri tej gradnji.

Malo pa nas zaskrbljuje, ker investitor vključuje zunanega partnerja za opravljanje nekaterih funkcij nadzora. Dosedanje izkušnje so namreč pokazale, da so se v nadzornih funkcijah pojavljali strokovnjaki, ki pa niso imeli dovolj izkušenj z gradnjo hidroelektrarn.

Največji projekt, ki se prenaša iz lanskega leta, so premostitveni objekti v bližini Višegrada v Bosni. Z raziskovalnimi deli, ki so predpogoj



Andrej Jež, direktor Nizkih gradenj: »Pri gradnji tretje etape hitre ceste skozi Maribor bosta Gradis in SCT enakopraven partner, vsak bo udeležen s 50 odstotki vrednosti del. SCT moramo priznati, da so na področju cestogradnje vodilni v Sloveniji, in to ne le zaradi izkušenj, temveč tudi zaradi opreme in kadrov, tako kot je Gradis vodilna delovna organizacija pri gradnji energetskih objektov. Pri tem gre za tehnološko delitev dela, oziroma za kompletnost dejavnosti.«

za dobro planiranje, so tako daleč, da jim projekti ne predstavljajo več kritične točke. Te dni pričenjajo z montažo prvega objekta — mostu preko Lima, s tem je stekla še zadnja

faza tehnološkega procesa. 26 premostitvenih objektov jim je tudi svojevrsten izziv sposobnosti in možnosti, da odpravijo še preostale pomanjkljivosti in se tako še bolj izpopolnijo v gradnji montažnih mostov.

Prepričani so, da jim bo z investitorjem uspelo doseči ustrezno plačevanje opravljenih nalog. Za predhodne priprave so morali namreč vlagati lastna obratna sredstva, ki bodo povrnjena ob zaključevanju posameznih del. Razlike v cenah pa je izredno težko uveljavljati, še posebej, ker je investitorjeva plačilna sposobnost bolj šibka.

Pri gradnji tretje etape hitre ceste skozi Maribor so nastali zapleti zaradi Mednarodne banke za obnovo in razvoj. Banka namreč ni potrdila licitacije za gradbena dela, ker je bil znesek previsok. Ob dogovarjanju leta 1985 so predstavniki republiške skupnosti za ceste predvideli manjšo inflacijo in manjšo rast cen, kot je dejansko bila, pa še cesta poteka skozi naseljeno območje, kar podraži gradnjo.

Kljub temu, da bo licitacija ponovljena, bodo lahko kmalu začeli delati objekte ob hitri cesti, ker te ne financira mednarodna banka. Investitor pripravlja novo dokumentacijo in dovoljenja, gradnja pa tako verjetno ne bo končana od konca leta 1988, kot je bilo najprej predvideno. Dela bo izvajal Gradis in SCT.

Rekonstrukcija najstarejše velike hidroelektrarne v Sloveniji, Fale, je tretja večja obveznost za Nizke gradnje. Lani decembra so si na licitaciji pridobili dela v vrednosti 10 milijard din, sedaj pa se intenzivno pripravljajo na začetek del, kar jim omogoča pogodba za sanacijo jezovnih mostov, kar je pogoj za do-

stop do gradbene jame nove strojni-ce.

● Ob koncu razgovora je Andrej Jež še dodal: »Vsa ta povečana dejavnost nam omogoča in tudi narekuje, da rešimo še nekaj nalog — izboljšati moramo standard naših delavcev. Naselje v obratu in naselje bivših Nigradovih delavcev je neprimerno za bivanje, zato bi radi čimprej v Kratki ulici postavili primerne objekte, karsneje pa še samski dom na Studencih.

Zadali pa smo si še eno nalogo, v letošnjem letu moramo izboljšati osebne dohodke.«

Ob prevzemu Nigrada so se Nizke gradnje obvezale, da bodo v najkrajšem možnem času postavili asfaltno bazo iz Pobrežja. Sedaj so pripravili že vse potrebno za postavitev nove baze, pravzaprav jo bodo dobili nazaj iz Iraka, na Zavod za urbanizem so že prijavili novo lokacijo.

Po oblici dela sodeč, se gradbeništvu le obetajo boljši časi, tako da bodo delavci Nizkih gradenj uspeli uresničiti svoje plane.

M. M.

Zahvala

Ob smrti mojega dragega očeta Ivana Ahlina se iskreno zahvaljujem osnovni organizaciji počitku tozda Strojno prometni obrat, vsem sodelavcem, prijateljem, znancem in vsakemu posebej, ki ste ga spemili k zadnjemu počitku v njegovem domačem kraju Grosuplju, izrekli ustno ali pisno sožalje in mu poklonili cvetje.

Hvala vsem.

Marina Zaviršek

Velike preglavice s strehami

Cenena gradnja se maščuje

V gradbeništvu premalo izkoriščamo napake, ki se ponavljajo. Največ slabosti gre na račun obrtniških storitev.

Čeprav je bila potreba po nekom, ki bi skrbel v tozdu GE Maribor za odpravo pomanjkljivosti že prej so šele pred devetimi leti imenovali Vinka Veita za tovrstnega referenta. Če ne bi bil že rahlo plešast, bi bil danes verjetno že sivolas. Ni lahko dokazovati investitorju, da gradbeniki niso krivi za vse napake, ki se pojavijo po določenem času na stavbi ali proizvodni dvorani.

Skrbno in natančno beleži vse napake, pa najsi gre za napake gradbenikov ali drugih kooperantov. Njegove bogate gradbeniške izkušnje, bil je eden najboljših delovodij, mu dajejo možnost, da tvorno sodeluje pri odpravi napak.

Kakšno je pravzaprav vaše delo?

»Moje delo se prične takrat, ko se objekt preda uporabniku. Takrat se navadno pokažejo pomanjkljivosti. Seveda skušamo najprej napake odpraviti in šele kasneje iskati krivca. To pa vselej ni tako enostavno, kajti vse je povezano z velikimi stroški. Jasno pa je, da se investitor najprej

obrbe na izvajalca.«

Kakšne napake pa se pojavljajo najpogosteje?

»Največ preglavic nam delajo strehe. Na drugem mestu so razpoke, ki se pojavljajo pri stikih različnih materialov, nadalje ometi, ter ne nazadnje vlaga, mislim tista kondenzna.«

To so več ali manj znane napake. Kako to, da se še vedno ponavljajo?

»Prehitra gradnja in slabi materiali so največji krivci. Že pri projektiranju izberemo najcenejšo varianto, ki jo nato med gradnjo še oklestimo, ker na tržišču ni vseh materialov. Seveda se nam ta cenenost kaj kmalu maščuje.

Tudi vsaka streha ni za naše podnebje. Kaj pomaga, če gradbenik še tako pedantno vzida okno ali vrata, če se ta čez nekaj časa ne dajo več tesno zapirati.

Poglejte, kaj storiti, če za salnitne plošče za pokrivanje streh cementarna Anhovo ne daje garancije. Lahko jih vgradiš in čakaš, da bodo iz tega ali onega vzroka počile.

Premalo koristijo naše ugotovitve pri napakah, ki se zvečina ponavljajo na različnih objektih. Težave so tudi z novimi materiali, s katerimi še nimamo dovolj izkušenj, ali po so nekvalitetni. Če vse seštejemo, moramo le priznati, da bi lahko z malo več pazljivosti in seveda znanja, bolje delali.«

Franjo Štromajer

Lenuhom bo odklenkalo

Več razlogov za odpoved

Če sodimo po predlaganih spremembah Zakona o združenem delu, je končno lenuhom odklenkalo. Ne le da bo spisek prekrškov, ki so lahko vzrok za odpoved daljši — poenostavljen je tudi postopek za odpoved.

Doslej je bil en sam pravi razlog za izgubo zaposlitve — če je delavec 5 dni zapored neopravičeno izostal z dela. Zdaj je takih razlogov več.

Odpoved lahko dobi tisti delavec, ki:

- v letu nabere 7 »plavih«,
- ne izpolnjuje delovnih obveznosti,
- nezakonito troši druž-

beni denar,

- neupravičeno 3 mesece ne izpolni delovne norme
- zdrav koristi bolniški dopust,
- presega pooblastila,
- ne uporablja svojih pooblastil, ko bi jih bilo treba,
- izda poslovno skrivnost,
- ne skrbi za varstvo okolja,
- ne skrbi za varstvo delavcev pri delu.

Povečanje število razlogov za odpoved oziroma prenehanje delovnega razmerja je narokovalo življenje — z lenobo in neodgovornostjo ne bomo nikdar prišli iz krize.



Čeprav so delavci tozda GE Maribor pravilno odstranjevali stare zidove, je sosednja, že dotrajana zgradba, popokala.

Za razpoke v hiši, ki stoji ob gradbišču SNG v Mariboru, niso krivi gradbeniki, temveč dotrajana zgradba

Hišo bodo obnovili

Pri gradnji mariborskega Slovenskega narodnega gledališča, dela opravlja tozda GE Maribor, je prišlo do pokanja zidov na sosednji zgradbi v Miklošičevi ulici 2. Stanovalce so preselili v druga stanovanja dokler ne bodo obnovili hiše. Stara dotrajana zgradba ni vzdržala, zgrajena je bila že pred 150 leti, in le zahvaljujoč pravočasni intervenciji ni prišlo do porušenja.

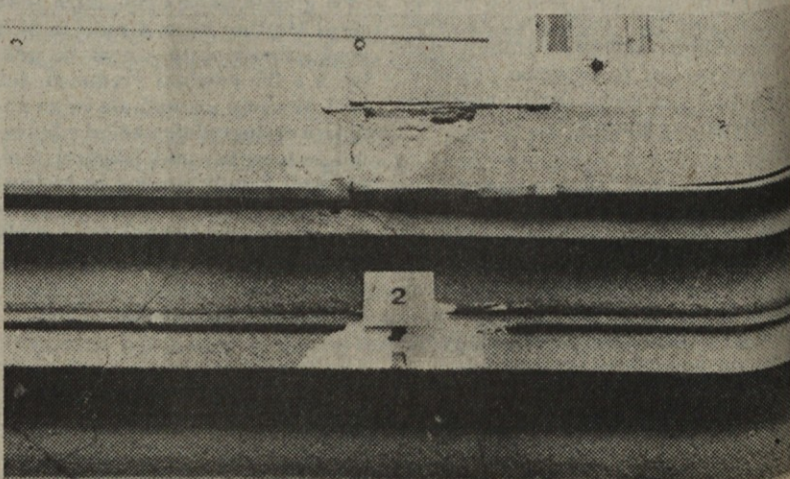
Teško je sedaj ugotavljati krivdo, to sedaj ugotavlja posebna komisija, dejstvo pa je, da je bilo vzrokov za to več. Profesor Vukašin Ačanski, ki vsa leta gradnje skrbi za statiko na teh objektih pravi, da je k temu največ pripomogla v prvi vrsti dotrajana zgradba, že desetletja neurejeno odvodnjavanje, zapuščen vodnjak v bližini in peščena tla okoli temeljev. Stavba tudi nima potrebnih betonskih vezi, ki jih pač takrat še niso vgrajevali.

Gradisovi delavci so seveda takoj poskrbeli za stabilnost ogrožene hiše, vgradili pa bodo tudi potrebne vezi, tako da bodo hišo tudi protipotresno zavarovali. Če bo zbranega dovolj denarja bodo popravili tudi nosilne stebre in stropove ter jih zamenjali z armiranimi betonskimi.

Zamenjali bodo tudi kritino, leseno ostreže ter zazidali nove dimnike. Taka protipotresna ureditev je bila predvidena že v projektu naslednje etape gradnje gledališča v Mariboru.

Seveda so te težave povzročile na gradbišču nekaj zastoja, ki ga bo potrebno sedaj v poletnih mesecih nadoknaditi. Takih dotrajanih stavb je v Mariboru še veliko in pri podobnih novih gradnjah bo potrebno temeljito razmisliti ali ne bi bilo dosti ceneje take hiše porušiti in na istem mestu zgraditi nove. Kajti take sanacije zahtevajo tudi ogromno denarja, pa še ogroženost človeških življenj je velika. Ta se pa ne da ovrednotiti.

Franjo Štromajer



Vse razpoke so opremili s steklenimi »plombami« in jih nenehno opazovali.

Ptujška soseska Rabelčja vas — zahod

Vsako leto stanovanjski blok

Stanovanjska gradnja predstavlja pomemben delež celotnega prihodka tozda GE Gradnje Ptuj. Pred leti so delavci Gradenj zgradili sosesko Zihervlova ploščad, sedaj pa že nekaj let gradijo novo sosesko, Rabelčja vas — zahod, ki bo, ko bo zgrajena, predvidoma do leta 2000, imela okrog 2000 stanovanj.

»Z gradnjo stanovanjske soseske Rabelčja vas smo v Ptuj ohranili kontinuiteto gradnje,« je dejal vodja sektorja Boris Ketiš in dodal: »Že nekaj let delamo tako, da vsako leto zgradimo po en stanovanjski objekt v katerem je od 86 do 101 stanovanje.

Sedaj gradimo objekt, ki ga po projektni dokumentaciji imenujemo kare B 2, predali pa ga bomo 31. oktobra letos. Tako kot vsi bloki, kareji, v tej soseski, tako je tudi ta sestavljen iz več lamel, vhodov. Blok B 2 ima pet lamel v katerih je 96 stanovanj. Ta so enoinpolsobna do trinipolsobna. Najmanjša imajo površino 34 in največja 86 kvadratnih metrov. V kleti ene lamele je tudi zaklonišče za 200 oseb.«

Ogrevanje bloka B 2 bo speljano preko centralne kotlovnice za vso sosesko, blok pa ima tudi lastno toplotno podpostajo. Začetna cena kvadratnega metra je 340.000 dinarjev, vendar bo ob koncu gradnje potrebno doplačilo.

● **Novost pri gradnji bloka B 2 je v tem, da bo to prvi blok v Ptuj, v katerega bodo vgradili priključke za sprejem kableske televizije. Zato v bloku ne bo klasične antene za sprejem TV programov, temveč le priključki za satelitski kableski program.**

Prosil sem Borisa Ketiša naj pove kaj o težavah in problemih s katerimi se srečuje pri gradnji soseske Rabelčja vas oziroma bloka B 2.



Boris Ketiš, sektorski vodja gradbišča Rabelčja vas — zahod: »Ko bi imeli svojo betonarno, bi delo teklo brez večjih težav...«

Dejal je, da je osnovni problem dobava betona, do katerega je prišlo zaradi ukinitve lastne betonarne na gradbišču in zato odvisnosti od drugih dobaviteljev betona.

Na koncu je Boris Ketiš povedal, da bo zagotovljena tudi vnaprejšnja zidava soseske Rabelčja vas — zahod, saj je samoupravna stanovanjska skupnost Ptujja že potrdila predračun za blok C, katerega naj bi začeli graditi že letošnjo jesen. Potem pa pridejo na vrsto tudi bloki D, E, F, G in H ali nekaj več kot 1500 stanovanj do konca stoletja. C. P.



Betonarna ne obratuje že od junija lani, vendar še vedno stoji na gradbišču soseske Rabelčja vas. Ker težko dobijo beton, bodo Gradnje kupile lastno betonarno.

Čigava je betonarna na Ptuj?

Zagate z betonom

Brez dobre preskrbljenosti z gradbenimi materiali si težko predstavljamo normalno gradnjo kateregakoli objekta, beton pa je osnovni gradbeni material in ravno z betonom imajo naj več težav na Ptuj.

To je v pogovoru potrdil tudi Boris Ketiš, sektorski vodja gradbišča Rabelčja vas — zahod, kjer stoji betonarna vendar ne obratuje že od lanskega junija.

Kaj je temu vzrok?

Betonarno so morali ustaviti po sklepu občinske inšpekcije za urbanizem, komunalne zadeve in gradbeništvo z utemeljitvijo, da betonarna negativno vpliva na zdravje stanovalcev soseske, ker pri pretovoru cementni prah večkrat uide iz cisterne, zaradi premočnega hrupa, zato, ker je bila betonarna predvidena le kot gradbiščna betonarna, vendar so v Gradnjah iz nje vozili beton tudi na druga gradbišča in ne nazadnje, zato, ker je betonarna kazila estetski videz dela že zgrajene soseske.

Ptujčani so tako ostali brez betonarne, ki je last SPO, vendar je še vedno niso odpeljali, odmontirali so le nekaj delov.

Le nekaj kilometrov izven Ptujja stoji betonarna, ki je v lasti tozda GE Maribor, vendar si z njo Gradnje ne morejo kaj dosti pomagati, saj beton težko dobijo, ker v njej mešajo le posebne

vrste betone za gradbišče tovarne glinice in aluminija v Kidričevem. Beton tako naročajo pri ptujski Dravi, dostikrat pa ga pripeljejo tudi iz Maribora, kar niti ni tako poceni.

Še ena betonarna je v Kidričevem, tudi to upravlja tozda GE Maribor, vendar so tudi od tam dobili le bore malo betona.

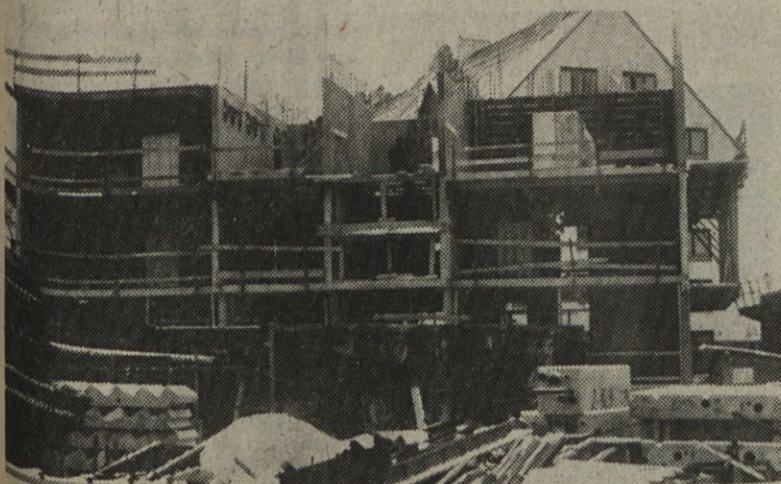
Kaj je storiti?

Pri tem, da se v naši družbi težko in dolgo pogovarjamo in dogovarjamo, so se v Gradnjah odločili za pot, ki je v takih primerih najpogostejša. Naročili so pri Kovinskih obratih Ljubljana betonarno, ki jo bodo postavili še letos, upajo do poletja.

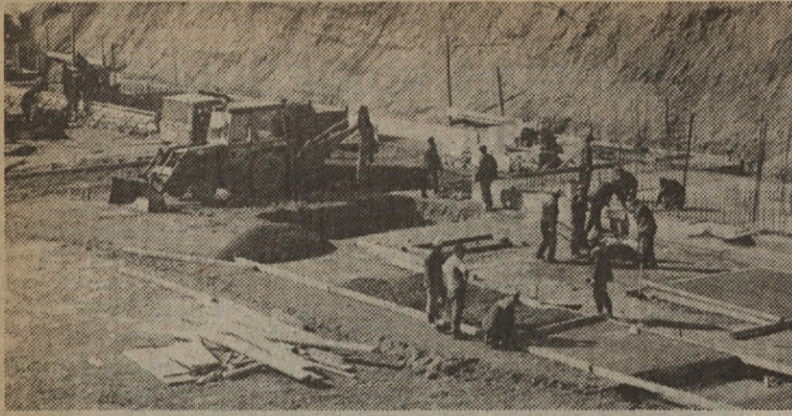
Potrebe Gradenj bodo zadovoljene in njihovi problemi rešeni, to, da bo v premeru desetih kilometrov postavljena že peta betonarna pa verjetno nikogar kaj dosti ne skrbi.

Če odnosi ne bi bili takšni kot so, potem betonarne verjetno ne bi bilo treba — pa kaj bi še dolgožezili — tudi tega problema ne bi bilo in tudi tega prispevka ne. Naj živi betonarna!

C. P.



Blok B 2 v ptujski stanovanjski soseski Rabelčja vas — zahod bo imel 96 stanovanj. Zgrajen bo do konca letošnjega oktobra.



Betoniranje temeljev za stebre tistega dela stavbe, ki jo bo možno nadgraditi.

Gradimo dva objekta za Iskro v Stegnah

50.000 kubičnih metrov izkopa

Delavci Gradbene operative Ljubljana gradijo v Stegnah v Ljubljani za potrebe Iskrinega tozda Elektrooptika velik objekt — Iskra CEO (Center za elektrooptiko) III faza, to je proizvodna stavba z merami 80 krat 80 metrov.

Za proizvodno halo so morali izkopati okoli 50.000 kubičnih metrov zemlje in peska. Jamo so morali nato še sanirati, vanjo so navozili za meter na debelo gramoza. V najhujšem mrazu, ko niso mogli betonirati, je del delavcev delal v delavnicah, pripravljali so opaže, iz jame pa so tudi odvozili približno 4000 kubičnih metrov snega.

Po prvih načrtih naj bi imel del stavbe razen kleti in pritličja še tri etaže, vendar bo zaradi pomanjkanja sredstev cel objekt le pritličjen. Zgradili bodo tudi dvoje dvoetažnih zaklonskih, celo stavbo, ki bo klasične konstrukcije, pa bodo zaradi velike širine morali graditi po etapah in stopničasto.

Na gradbišču dela okoli 100 delavcev, od srede februarja betonirajo temelje za stebre. Na vrhuncu gradnje bo delalo od 150 do 200 ljudi, saj bo potrebno vgraditi kar 20.000 kubičnih metrov betona, končati pa morajo marca 1988. leta. Gradbena dela so vredna 2,474 milijarde dinarjev, prevzel pa jih je Smelt, tako da je Gradis samo njegov podizvajalec.

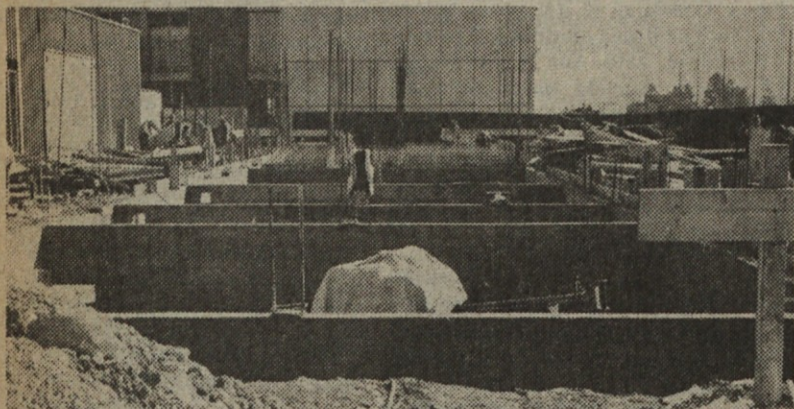
Za Iskro-mikroelektroniko pa



Odgovorni vodja del Borut Grabec je posebej pohvalil delovodjo Antona Janušiča in Petra Kunštiča, ki je vodil delo v delavnici.

gradi GOL skladišče korozivnih materialov, veliko 36 krat 14 metrov in pritlično. Delati so ga pričeli 1. decembra, končali pa ga bodo do konca aprila, čeprav zaradi mraza deset dni niso mogli delati. Vendar izkušena ekipa zaradi tega ne bo imela nobenih težav, pravi Dušan Radžević.

M. M.



Temelji skladišča korozivnih materialov so gotovi, čez dobra dva meseca bo stavba dokončana.

Projektivni biro Maribor

Za boljše sodelovanje med projektanti in izvajalci

Petdeset delavcev Projektivnega biroja iz Maribora ima letos polne roke dela. Projektirajo premostitvene objekte v Višegradu, sodelujejo pri rekonstrukciji hidroelektrarne Fala, načrtujejo tretjo etapo hitre ceste skozi Maribor. Delajo tudi načrte za mostove v Ljubljani, sodelujejo pri obnovi Slovenskega narodnega gledališča v Mariboru, delajo načrte za več stanovanjskih objektov, s tozdom Obrat gradbenih polizdelkov pa sodelujejo pri postavljanju Gradisovih montažnih hal. Z večino teh projektov so začeli že lansko leto, ki je bilo tudi po zaključnem računu uspešno, pokrili so vse obveznosti, zaključni račun pa je seveda pozitiven.

Tudi letos jih čaka mnogo dela. Razen projektiranja omenjenih objektov računajo še na gradnjo elektrarn na Savi, na sodelovanje pri projektiranju cest na Primorskem v sklopu Osimskih sporazumov in na projektiranje objektov na cesti Bratstva in enotnosti.

Profesor Vukašin Ačanski, v. d. direktorja Projektivnega biroja: »Naše delo je neposredno povezano s tehnologijo naše delovne organizacije, tako 75 odstotkov naših projektov izvajajo Gradisovi tozdi. Na tak način tudi mi vplivamo z našim delom na razvoj tehnologije Gradisa.

Primanjkuje pa nam časa, oziroma kadra, da bi se lahko nekaj projektantov ukvarjalo izključno z razvojem, tudi vodilni projektant ima izredno malo možnosti, da bi se posvečal razvoju. Tako se praktično vsak naš projekt realizira tudi v praksi.

Mnogokrat v okviru samega projekta izvajamo razvojne in raziskovalne naloge in direktno uvajamo ta razvoj v prakso. To ima določene prednosti, pa tudi pomanjkljivosti, ker se lahko zgodi, da ni možnosti za dovolj temeljite predhodne raziskave določenega problema.

Mnogo manj težav pa bi imeli, če bi se lahko pravočasno vključili v delo pri projektu, in to stalno in v vsaki fazi del. Posebno pri gradnji, ki jo pridobi tozdi Inženiring, bi bilo nujno takojšnje vključevanje strokovnjakov iz obeh birojev. Pravzaprav pa si želimo le to, da bi bila naša stroka enakopravno vključena v delo Gradisa.

Da je delo projektantov premalo cenjeno in nepravilno ovrednoteno, stroka pa potisnjena ob rob družbenih dogajanj, so ugotovili tudi na lanskoletnem skupnem posvetu društva gradbenih konstruktorjev, predsednik društva je prof. Ačanski in društva za potresno inženirstvo. Društvi delujeta v okviru zveze društev inženirjev in tehnikov. Zborovanje je bilo oktobra lani na Bledu, pokrovitelj pa je bil Gradis.

V poročilu o delu društva v lanskem letu so med drugim zapisali: »V našem nadaljnjem delu moramo jasno opredeliti našo vlogo v širšem družbenem prostoru. Nesprejemljivo je in gospodarsko škodljivo, da konstruktor ni vključen enakopravno v celotno investicijsko veri-



Vukašin Ačanski: »Nujno bi bilo potrebno izboljšati položaj projektantov v gradbeništvu.«

go. Danes je konstruktor postavljen na pozicijo, da je zagotovljen samo princip statične stabilnosti objekta. Na tej poziciji glede na možnosti se bolj divergira od gradbene realnosti in se še globlje zapleta v računski postopke dokaza. Na ta način osamljen, zasičen z enoličnostjo je prisiljen, da se prekvalificira, če želi širše delovati.

Projektivni biro Maribor se je odločil za postavljanje premostitvenih objektov montažne konstrukcije, čeprav nekateri trdijo, da je za našo razmere bolj primerno betoniranje mosta na terenu.

Profesor Ačanski je odločitev biroja pojasnil takole: »Zaradi nenapravnosti pri odločanju za gradbene projekte, nekatera leta dela praktično ni, nato pa ga je ogromno, smo se nujno morali odločiti za montažno gradnjo. Le na tak način lahko sledi gradbena operativa tem skokovitim nerazumljivim planom, ki pa so naša stvarnost.

Samo, če gradnjo mostov organiziramo industrijsko, lahko Gradis dela 26 mostov v Bosni in še pokriva potrebo po projektni in izvajalski plati za načrtovane gradnje v Sloveniji v letošnjem letu.

Če bi se navezali na unikatno tehnologijo, ne bi imeli ne možnosti ne kapacitet, da bi presegli, oziroma ublažili te skoke v planiranju gradnje. Isto velja seveda tudi za energetske objekte.«

M. M.



Bazen za hotel Adrio v Ankaranu bo stal na 85 pilotih.

Gradnja mora biti končana do sezone

Hotel Adria dobi bazen

Bliža se turistična sezona na katero se v slovenskem Primorju letos pripravljajo še posebej skrbno. Turistične organizacije so vložile nekaj več kot 10 milijard dinarjev v razširitev in obogatitev ponudbe. Med pomembnejše naložbe sodi tudi gradnja odprtega olimpijskega bazena v Ankaranu.

Olimpijski bazen dimenzij 50 x 25 metrov gradijo delavci našga tozda GE Koper, investitor pa je delovna organizacija Turistične organizacije Portorož, tozda hotel Adria Ankaranu.

»Gradnja bazena bo zahtevna, pa tudi rok je zelo kratek,« je dejal vodja gradbišča Milan Lenarčič in dodal: »Rok teče od 23. februarja, bazen pa mora biti zgrajen do začetka sezone. Zato smo se odločili, da bomo delali tudi v treh izmenah.«

Bazen bo zgrajen na sami morski obali. V njem bo morska voda, ki jo bodo črpali globlje v morju, da bi bila čim manj onesnažena. Poleg bazena bo tudi čistilna naprava, kjer bodo morsko vodo filtrirali in prečiščevali.

Ko so opravili širok izkop so ugotovili, da bo treba, zaradi stal-

nega udora morske vode, spremeniti način temeljenja. V sodelovanju s projektanti, Invest birojem Koper, je bilo dogovorjeno, da bodo izvedli temeljenje na pilotih. V globino pet do šest metrov bo zabitih 85 pilotov premera 500 mm.

»Tehnološko najzahtevnejši del gradnje bo izvedba bazenske školjke, saj mora biti le ta popolnoma vodotesna. Zato bomo morali uporabljati posebne betone,« je pojasnil Milan Lenarčič.

Kot zaščita bazena, ki bo stal le nekaj več kot deset metrov stran od morja, bo urejen obalni zid v dolžini 150 metrov.

Vrednost celotne naložbe znaša 600 milijonov dinarjev, od tega je nekaj več kot polovica gradbenih del.

C. P.

Investitorji so zadovoljni z delom tozda GE Celje

Gradnja stanovanj v Celju

Na Dolgem polju pri Celju gradijo delavci gradbene enote Celje dve stanovanjski enoti. Dolgo polje III, kare 4, 1. faza, kot je uradni naziv blokov, je edina stanovanjska gradnja v Celju. Okoli 120 stanovanj morajo dokončati do konca septembra, še en blok v tem sklopu pa bodo končali do konca leta.

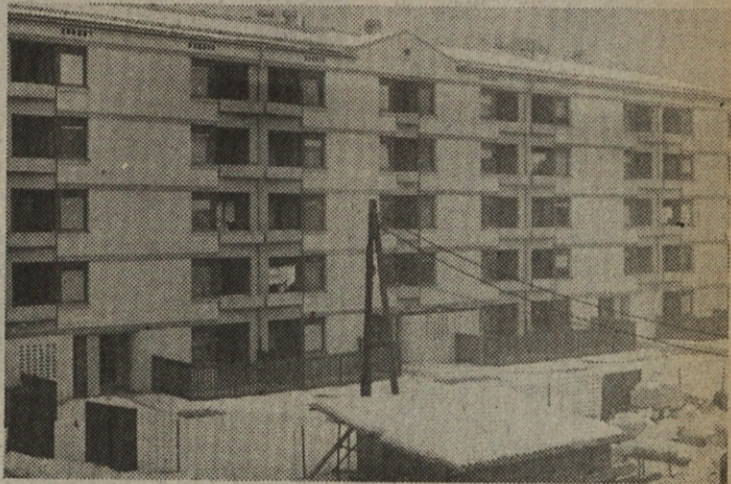
Aleksander Milanez iz Zavoda za planiranje in izgradnjo Celja, je bil z dosedanjim delom Gradisovega tozda v Celju zelo zadovoljen. Povedal je, da nima nobene kritične pripombe ne glede roka, in tudi ne glede kvalitete. Če se pojavi kakšna težava, so zanj krivi podizvajalci, ne pa Gradis.

Tudi vodja gradbišča Dragan Stevovič bi se lahko pohvalil z dosedanjim delom. Pri hitrosti gradnje dosegajo evropske norme, tako so prvi dve stano-

vanjski poslopji končali lani več kot mesec dni pred rokom. Hitra gradnja pa pomeni tudi cenejša stanovanja.

Dolgo polje je glavni rezervat za stanovanjsko gradnjo v Celju do leta 2000. S tako kvalitetnim delom so si delavci Gradisa že zagotovili delo pri stanovanjski gradnji v bodoče. Pridružil pa se jim bo še celjski Ingrad, s katerim ima Gradisov celjski tozda dobre odnose in z njim uspešno sodeluje.

M. M.



Prva stanovanja v kareju 4 so bila oddana več kot mesec dni pred rokom v zadovoljstvo investitorja in Gradisovega tozda v Celju.

Rekonstrukcija Ptujске ceste

Ozkega grla ne bo več

Delavci Nizkih gradenj izvajajo pripravljala dela za rekonstrukcijo dela Ptujске ceste, ki je ena od ozkih grl v Mariborskem cestnem omrežju. Ko se bo vreme izboljšalo, bodo lahko pričeli z bolj intenzivnim delom.

Sedaj polagajo kanalizacijo, pred kratkim pa so na Ptujski in Servisni ulici položili nov vodovod. Delovodja Ilija Mrden je prepričan, da jim bo predvidenih 800 metrov štiripasovnice uspelo dokončati do roka, 15. maja.



Ptujska cesta — del bodoče štiripasovnice — prestaviti je trebalo vodovod, kanalizacijo, telefonski kabel...

Deponijski prostor Nizkih gradenj v Mariboru

Olajšan prevoz

Ob železnici v neposredni bližini asfaltne baze Nizkih gradenj (prej Nigradove) v Mariboru, bo kmalu pripravljen deponijski prostor za montažne betonske elemente, ki jih izdeluje obrat Nizkih gradenj na Pobrežju. To bo omogočilo hitrejši transport elementov, namenjeni so predvsem v Višegrad, razbremenilo pa bo tudi že tako utesen obrat.

Na novi deponiji so že spravljeni nekateri elementi, dokončno pa bo pripravljena enkrat aprila. Delovodja Cvijan Markovič skrbi, da bodo dela pravočasno končana. Konec februarja so iz starega podvozja vagona, ki so ga razrezali, pripravljali podvozje za žerjav.

Miroslav Skribe, vodja projekta Višegrad pa je še povedal, da bodo s 1. marcem proizvodnjo lažjih montažnih elementov, to je vseh razen nosilcev, preselili v Bijelo Polje.

Tako so se odločili zaradi vedno dražjega prevoza po železnici.

M. M.

Zahvala

Ob prerani in nenadomestljivi izgubi brata, se zahvaljujeva OO ZS tozda Strojno prometni obrat in vsem sodelavcem za izražena sožalja, darovano cvetje in spremstvo na njegovi zadnji poti.

Kristina
in Janez Tekavec

Že 35 let v pokoju

Jože Brglez 90-letnik

Na deset tisoče delavcev je šlo skozi Gradis, vendar so redki taki kot je Jože Brglez. Dočakal je 90. rojstni dan, in 35-letnico upokojitve. Ob visokem življenjskem jubileju so ga povabili v tozđ Gradbeno operativo Ljubljana in mu priredili zakusko ter izročili lepo darilo.

Jože Brglez je še zelo živahen in kljub letom vitalen, le sliši malo slabše. Rad pripoveduje o svojih začetkih pri Gradisu leta 1945, o svoji mladosti, o prvi in drugi svetovni vojni, o gradbeništvu med obema vojnoma itd. Pa prislunhimo njegovim besedam.

Rodil se je na Orehku leta 1897. V družini je bilo šest otrok. Oče tesar je takrat 14-letnega Jožeta dal v uk kmečkemu mojstru zidarju, vendar je ta dejal, se Jože dobro spominja, da za učiti ne bo, za delat pa, saj je trdo delo osnova za pridobitev zidarskega poklica.

Prva svetovna vojna je prekinila šolanje in Jože Brglez se je znašel na Soški fronti. Po vojni je odšel v Ljubljano in se zaposlil pri Dukičevem gradbenem podjetju, ki je bilo takrat eno največjih v Sloveniji.

»To so bili težki časi za vse nas,« se je spomnil Jože Brglez in nadaljeval: »Delavec ni imel nobenih pravic. Delodajalec ga je lahko odpustil v vsakem trenutku. Hudičevo si moral garati, če si hotel obdržati službo, ki pa je bila kljub temu slabo plačana. Delali smo šest dni v tednu tudi po 10 in 12 ur. Malo bolje je bilo takrat, ko je bil ustanovljen gradbeniški sindikat, ki se je zavzemal za delavske pravice in podpisovanje kolektivnih pogodb z delodajalci, vendar je bil tudi sindikat največkrat brez moči.«

Spominja se objektov, ki jih je takrat gradil, kot so: Trboveljska palača, vila Hribernik, hiše na Poljanski cesti, stanovanjski blok na Keršnikovi, mestna hiša in še številni drugi objekti.

Takole pa se je spomnil prvih dni svobode. »Tri dni po osvoboditvi sem prišel v Dukičevo barako, kjer so se že začeli zbirati gradbeni delavci. Dodelili so mi skupino 40 delavcev in 102 Nemca. Lahko sem zbiral med nemškimi ali italijanskimi ujetniki, pa sem se raje odločil za Nemce, ker sem menil, da bodo boljši za delo.«

Tako smo začeli brez gradbenih strojev in strokovnjakov obnavljati porušeno domovino. To so istočasno bili tudi zameški Gradisa, saj smo, ko je bil Gradis 4. oktobra ustanovljen, dobili nekaj gradbenih strojev in opreme od 1. inženirske brigade.«

Pošiljali so ga na najzahtevnejša gradbišča, kot je bil Litostroj, kozolec v Ljubljani, Vrhnika, Titova vila na Bledu, itd. Na vseh gradbiščih je bil lepo sprejet, zahteval pa je dobro

opravljeno delo. Na vprašanje o kvaliteti je smejoče se odgovoril: »Kvaliteta ni bila nikdar vprašljiva, razlika je bila samo v tem, ali je bila dobra ali slaba.«

»Delavce nisem nikoli »sekiral«, niti navadne delavce, niti inteligente, pa tudi do vojaških ujetnikov sem vedno skušal biti spoštljiv. Za vsakega delavca sem našel čas, da sem se z njim pogovoril in največkrat je to kar zadostovalo. V 95 odstotkih se je tak odnos obnesel,« je pojasnjeval slavljeneec.



Jože Brglez: »Med obema vojnoma so bili delavci brez pravic...«

Leta 1952 se je upokojil, vendar je kljub temu še nekaj let ostal v slovenskem gradbeništvu, saj mu je bil s svojimi bogatimi izkušnjami in znanjem še kako potreben. Ves čas je obdržal tudi stik z Gradisom, saj se je srečeval z nekaterimi sodelavci, najboljša vez s podjetjem pa mu je bil in je še danes Gradisov vestnik, katerega redno prebira in se seznanja z dogajanjem v Gradisu.

Na koncu je povedal, da je kar zadovoljen s pokojnino, ki znaša 150.000 dinarjev, saj živi skromno, tako kot je živel ves čas. Poslušal radio, gleda televizijo in prebira časopise, po noči, ko ne more spati pa razmišlja o gradbeništvu, od časov, ko je sam začel, pa do danes, ko je tudi vnuk gradbenik, ki je tako ohranil družinsko tradicijo. To je že šesta generacija gradbenikov pri Brglezih. Spominja se svojih nekdanjih sodelavcev in tistih, ki še delajo ter tako ne gredu v pozabo. Ravno ta nočna razmišljanja in analiziranja mu ohranjajo spomin in vzdržujejo miselno vitalnost.

Ob slovesu smo mu zaželeli obilo zdravja z željo, da bi se še večkrat srečali in tako prijetno pokramljali. C. P.



V kulturnem programu za dan žena so nastopili učenci osnovne šole Janko Padežnik.

V tozdu GE Maribor

Svečano za osmi marec

Z lepim kulturnim programom, ki so ga pripravili učenci osnovne šole Janko Padežnik, so popestrili letošnje praznovanje dneva žena v mariborski gradbeni enoti.

Zbralo se je preko šestdeset žena in deklet, spregovoril pa jim je predsednik sindikata tozda GE Maribor Hazim Čejvanovič, ki je med drugim dejal: »Praznovanje dneva žena ima daljnosežnejše zgodovinsko obeležje.

Danes se žene pri nas enakovredno uveljavljate na družbenem

in gospodarskem področju, čeprav to od vas terja veliko več naporov in dokazovanj, poleg tega pa vas zaposljuje še materinstvo. S skupnimi močmi bomo odločali kakšen bo naš jutri.

Čestitke za vaš praznik naj veljajo vsem, tudi delavkam iz drugih tozdov.«
Franjo Štromajer

27. kurentovanje v Ptuj — prva nagrada Gradnjam in Dravi

Pust je opravil združitev

Ptujskemu kurentovanju, ki je bilo v nedeljo, 1. marca, gre zasluga in zahvala, da so se gradbeniki na Ptuj le zamislili nad svojo usodo in združeni nastopili vsaj v pustnem sprevodu.

Ves teden pred pustovanjem so pripravljali maske in parole, ki so jih obesili na tovornjak s prikolico in nakladač. Na karnevalu jih je nasopilo dvajset, pol iz Gradenj, pol pa iz konkurenčne Drave.

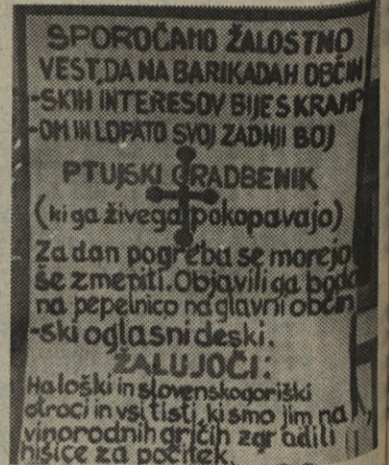
Prikazovali so grobarje, ki pokopavajo ptujsko gradbeništvo, zato so na tovornjaku imeli dve krsti. Na eni je pisalo Gradnje, na drugi pa Drava. Pokopu je prisostovala vsa občinska struktura, vendar se »mrličiči« niso dali. Venomer so znova vstajali iz krst. V prikolicah so se vozili tisti, ki so prišli na sedmimo in se niso dosti menili za pokop.

Karnevalska skupina Gradenj in Drave je, tako kot številne druge skupine, šaljivo osvrknila naš sicer ne šaljivo maskirani vsakdanjik.

Uspešna predstavitev ni ušla očem organizatorjev ptujkega karnevala, folklornem in turističnem društvu Ptuj, ki so podelili tri prve nagrade, šest drugih in devet tretjih nagrad. Med dobitniki prve nagrade je bila tudi skupina, ki so jo sestavljali delavci Gradenj in Drave.

Na koncu so nekateri hudomušno pripomnili, da je pust mogoče le opravil tisti prvi, odločilni premik za boljše razumevanje problematike gradbeništva na Ptuj.

C. P.



Ena izmed parol, ki so jih na kurentovanju v Ptuj nosili delavci Gradenj in Drave. Komentar ni potreben.

Počitniška izmenjava z Bytostavom se nadaljuje. Prijavite se do 15. aprila

Letovanje v ČSSR

Tudi letos bo konferenca OO ZS Gradisa organizirala letovanje naših delavcev in njihovih svojcev v ČSSR. Tako kot lani bomo tudi letos imeli dve skupini, ki bosta obiskali prijateljsko ČSSR.

Prva skupina bo letovala od 1. do 12. julija, druga pa od 16. do 27. avgusta. Prijavijo se lahko vsi delavci Gradisa in njihovi družinski člani (zakonci in otroci, ki živijo z delavcem Gradisa v skupnem gospodinjstvu). Če ne bo dovolj prijav naših delavcev, bo konferenca sindikata sprejemala tudi prijave zunanjih interesentov.

Stroški letovanja bodo za gradisovce in njihove družinske člane znašali 95.000 dinarjev na osebo, za ostale pa 120.000 dinarjev na osebo. K tem zneskom morajo oboji prispevati še po 20.000 dinarjev na osebo, za kar prejmejo v ČSSR ustrezno vsoto kron po ugodnem tečaju.

In še nekaj besed o programu. Prva skupina odpotuje 1. julija ob 6. uri iz Ljubljane in še istega dne, ob 21. uri, prispe v počitniški dom Bytostava v Malenovice (dom v planinah). Vmes bo tudi nekajurni postanek na Dunaju. 5. julija po zajtrku je predviden odhod v Prago in nato bivanje v Pragi do 12. julija, ko bo ob 16. uri odhod proti domu. Prihod v

Ljubljano je 13. julija v dopoldanskih urah.

Druga skupina gre na pot 16. avgusta ob 6. uri iz Ljubljane. Istega dne prispe ob 20. uri v Prago. Vmes je predviden postanek v Linzu. Odhod iz Prage v Jesenik (dom v planinah) je 23. avgusta. Odhod iz Jesenika proti domu je 27. avgusta ob 17. uri, s prihodom v Ljubljano 28. avgusta v dopoldanskih urah.

V času bivanja v ČSSR bodo za obe skupini organizirani izleti in ogledi nekaterih znamenitosti in seveda organiziran in prost ogled Prage. Veliko možnosti bo tudi za zabavo in ples. Oba doma Bytostava imata bazene, tako da bo možno tudi kopanje. V Malenovicah imajo odprt in v Jeseniku zaprt bazen.

Prijave za letovanje v ČSSR zbirajo kadrovske službe tozdov in delovnih skupnosti, pošljete pa jih lahko tudi neposredno konferenci OO ZS Gradisa, Šmartinska 134 a, Ljubljana. Prijavne obrazce dobite v kadrovske službah. Zadnji rok prijave je 15. april. C. P.

Prijavite se za letovanje v počitniških domovih Gradisa

Penzion 5000 dinarjev

Odbor za standard in rekreacijo se je sestel na seji 3. marca in sprejel sklep o razpisu letošnje počitniške sezone v domovih Gradisa. Sezona se bo v Ankaranu, Poreču in Biogradu na moru pričela 10. junija in končala predvidoma 18. septembra. Počitniški dom na Pohorju pa posluje celo leto. Sprejete so bile tudi cene v počitniških domovih, ki so v primerjavi z lanskoletnimi višje za sto odstotkov.

Glavna sezona traja od 30. junija do 29. avgusta. V tem času znaša cena penzijskih uslug v Poreču, Biogradu in na Pohorju za delavce Gradisa in njihove ožje družinske člane 5000 dinarjev na dan, za otroke do vključno 10. leta starosti pa 4000 dinarjev. Ankaran bo tudi letos cenejši. Oskrba bo za člane kolektiva in njihove ožje družinske člane znašala 4000 dinarjev, za otroke do vključno 10. leta starosti pa 3000 dinarjev.

Za druge goste bo cena višja, in sicer 8000 dinarjev, in za otroke vključno od 10. leta starosti 6500 dinarjev. Slednjo ceno bodo plačali tudi tuji gosti v Ankaranu, otroci do vključno 10. leta pa 5500 dinarjev.

Predsezona bo obsegala dneve od 10. do 30. junija, posezona pa od 29. avgusta do 18. septembra. Penzion bo v tem času v Poreču, Biogradu in na Pohorju znašal za gradisovce in njihove ožje družinske člane 4000 dinarjev, za otroke do vključno 10. leta starosti pa 3000 dinarjev. Predsezona in posezona bosta cenejši tudi v Ankaranu. Delavci Gradisa in njihovi ožji družinski člani bodo morali odšteti 3000 dinarjev, njihovi otroci do vključno 10. leta starosti pa 2500 dinarjev.

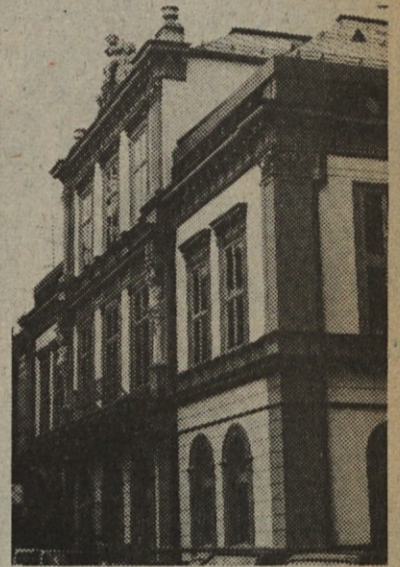
V predsezoni in posezoni bodo drugi gostje v Poreču, Biogradu in na Pohorju plačali dnevni penzion

6500 dinarjev, otroci do vključno 10. leta starosti pa 5500 dinarjev. Ankaran bo za 1000 dinarjev cenejši.

Izmenje so v vseh domovih 10-dnevne.

Prijave za letovanje sprejemajo kadrovske službe tozdov in delovnih skupnosti. Zadnji rok za prijave je 30. marec.

C. P.



»Nova preobleka« Slovenskega narodnega gledališča v Mariboru

Rekreativno preventivni oddihi v letošnjem letu

Ponovno v Čatež in Poreč

Aktiven počitek in rekreacija sta dokaj uspešen način zaščite pred negativnimi posledicami delovnega procesa in modernega načina življenja. Osnovni cilj preventivno rekreativnih oddihov je obnavljanje delovnih sposobnosti, preprečevanja nastajanja bolezenskih pojavov, zmanjševanje odprtosti z dela in preprečevanje invalidnosti. Letos, kot že nekaj zadnjih let, bomo preventivno rekreativne oddihe organizirali v zdravilišču Čateške toplice in v poreški Zeleni laguni.

V Čateških toplicah je program preventivno rekreativnih oddihov namenjen delavcem z zmanjšano delovno sposobnostjo in kroničnimi boleznimi, pri katerih še niso izražene bolezni.

V Poreču je program namenjen predvsem delavcem, ki so na svojih delovnih mestih psihično preobremenjeni in tistim, ki jim morskala klima lahko izboljša zdravstveno stanje.

Tako v Čateških toplicah kot tudi v Poreču gre za 10-dnevne rekreativno preventivne pakete, ki obse-

gajo dva zdravniška pregleda, na začetku in na koncu okrevanja, kopanje v bazenih, rekreacijo, ki je določena na osnovi zdravstvenega stanja vsakega posameznika, izlete in pensionske usluge.

Spomladanski termin v Čateških toplicah bo od 26. marca do 5. aprila za 40 oseb, v Poreču pa od 11. do 21. maja za 25 oseb.

Jesenski preventivno rekreativni oddihi bodo v Čateških toplicah od 7. do 17. septembra, v Poreču pa od 17. do 27. septembra. Vsakega termina naj bi se udeležilo po 20 naših delavcev.

C. P.

Abrahami!

*Prišel je pote Abraham,
te popeljal v svoj hram.
Ne skrbi, če je mimo pol stoletja,
pri nas si deležen večnega poletja.*

Marca pred petdesetimi leti se je rodilo štirinajst gradisovcev. Ob njihovem jubileju, srečanju z Abrahamom, jim želimo vse najboljše, še na mnoga zdrava leta ter prijetno praznovanje.

- Milenko Tomić — GE Celje
- Jovan Miličević — GE Jesenice
- Ferdinand Plaskan — GE Celje
- Franjo Novak — GE Koper
- Tešo Lukić — GE Jesenice
- Marija Kolar — GE Maribor
- Vid Pantoš — Gradbena operativa Ljubljana
- Franjo Lazar — GE Maribor
- Jože Sovec — Kovinski obrati Ljubljana
- Jožef Zelko — Gradbena operativa Ljubljana
- Alojz Petrovič — GE Maribor
- Jože Butina — OGP
- Đuro Dević — Gradbena operativa Ljubljana
- Žarko Trivunović — Gradbena operativa Ljubljana

M.F.



Večji del Gradisovih smučarjev, ki so osvojili drugo mesto v skupni razvrstitvi.



Trema pred štartom.



Skupina Gradisovih tekačev, ki so bili drugi v skupni razvrstitvi.



Stalne udeleženke ŠIG — Polona Kajzar, Joži Orel in Joži Kocjančič.

Jubilejne, 25. zimske športne igre gradbenih

1. Gradbinec,

V organizaciji Gradbinca iz Kranja so bile ob koncu februarja v Kranjski gori zaključene jubilejne 25. zimske športne igre gradbenih delavcev Slovenije. Rekordna udeležba in zmagoslavje organizatorjev sta osnovni izznačilnosti letošnjih iger.

Več kot 1700 udeležencev iz 85 delovnih organizacij gradbeništva sta zgovoren dokaz, da se športna aktivnost med gradbinci še povečuje. Ker je bilo tekmovalcem, še posebno v nedeljo, ko je bil veleslalom, naklonjeno tudi vreme, so bili organizatorji še toliko bolj zadovoljni. Poleg posameznih zmag so tudi v vseh skupnih razvrstitvah zavzeli prva mesta.

Tudi uvrstitve naše okrnjene ekipe so bile zelo dobre, saj smo dosegli 1 prvo, 2 drugi in 1 tretje mesto v posameznih razvrstitvah ter tri druga v ekipnih. Škoda je le, da nismo mogli nastopiti z vsemi najboljšimi, saj bi tako imeli več možnosti za še boljše uvrstitve.

Rezultati po kategorijah pa so naslednji:

TEKI

Ženske

— do 26 let: 1. Zarnik (Alprem) 2. Brancelj (Hidrogea), 3. D. Pavlin (Gradis);

— 26—34 let: 1. Stanonik (Gradis), 2. Gabor (ZUM), 3. Kramar (ZRMK);

— 34—42 let: 1. Hvasti (Gradbinec), 2. Peršin (SCT), 3. Jerončič (Gradbinec), 4. Vošnik (Gradis);

— nad 42 let: 1. Renčelj (Hidrogea), 2. Šegula (Tehnik), 3. Gaberc (Gradis)

Moški

— do 26 let: 1. Bahar (SCT), 2. Košir (Hidrogea), 3. Sedlar (Hidrogea), 17. Kotnik (Gradis);

— 26—34 let: 1. Kemperl (Alprem), 2. Berčič (SCT), 3. Urankar (Ingrad), 4. Zavolovšek (Gradis);

— 34—42 let: 1. Rozman (Bohinj), 2. Močnik, 3. Čufar (oba Gradbinec), 7. Vranič (Gradis);

— 42—50 let: 1. Naglič (Gradbinec), 2. Bahar (SCT), 3. Kavčič (Hidrogea), 14. Kopic (Gradis);

— nad 50 let: 1. Rozman (Bohinj), 2. Šturm (Univerzal), 3. Krapež (Gradbinec), 9. Primožič (Gradis).

VELESALOM

Ženske

— do 26 let: 1. Pavčič (SCT), 2. Cuznar (ZRMK), 3. Češnar (ZIL), 4. Pogačnik (Gradis);

— 26—34 let: 1. Muraus (Konstruktor), 2. Stanonik (Gradis), 3. Marolt (Obnova);

— 34—42 let: 1. Pretnar (Gradbinec), 2. Križnar (Domplan), 3. Bukovac (ZIL), 3. Orel (Gradis);

— nad 42 let: 1. Begojev (Gipos), 2. Šuštar (Pionir), 3. Cerkvenik (Grosuplje), 8. Kocjančič (Gradis)

Moški

— do 26 let: 1. Kričaj (Kograd), 2. Kerec (Gradbinec), 3. Svetina (Kovinar), 23. Šumnik (Gradis);

Predtekmovanja so pred nami

Začetek letnih ŠIG

Ena najbolj aktivnih komisij Republiškega odbora sindikata gradbenih delavcev Slovenije v tem obdobju je prav gotovo Komisija za šport in rekreacijo, ki je zadnje dni februarja skupaj z Gradbincem iz Kranja uspešno izvedla že XXV. zimski šig.

Istočasno z zaključkom zimskih aktivnosti se bodo že v marcu začela predtekmovanja tudi za letne športne igre in sicer po naslednjem razporedu:

Panoga	Organizator	Kraj	Datum
šah	Stavbenik	Koper	21. 3.
namizni tenis	SCT	Ljubljana	28. 3.
streljanje	Beton	Kisovec	11. 4.
kegljanje	Pionir	Novo mesto	18. in 25. 4.
balinanje	Konstruktor	Maribor	16. 5.
odbojka	Salonit	Anhovo	23. 5.
mali nogomet	Primorje	Ajdovščina	30. 5.
tenis	Gradbinec	Kranj	30. 5.
finale v vseh panogah	komisija	T. Velenje	6. 6.

O posameznih predtekmovanjih, katerih se bodo udeležili tudi športniki Gradisa, bomo sproti poročali v naslednjih številkah našega glasila.

Matija Krnc

delavcev Slovenije

2. Gradis, 3. SCT



Moži Orel hiti dobri uvrstitvi naproti.

— 26—34 let: 1. Stane (Kograd), 2. Polajnar (Gradis), 3. Vodopivec (SCT);

— 3442 let: 1. Vodopivec (SCT), 2. Ponikvar (Gradbinec), 3. Komatar (Alprem), 12. Zupan (Gradis);

— 42—50 let: 1. Carli (Zidgrad), 2. Jemec (IMOS), 3. Soklič (Tržič), 20. Zupan (Gradis);

— nad 50 let: 1. Štupar (ZRMK), 2. Štamulak (Kograd), 3. Jemec (Geodetski zavod), 10. Grabner (Gradis).

Teke ekipno

1. Gradbinec, 2. Gradis, 3. SCT, 4. Hidrogea, 5. Ingrad;

Veleslalom ekipno

1. Gradbinec, 2. Gradis, 3. SCT, 4. Ingrad, 5. Grosuplje.

SKUPNA UVRSTITEV

1. Gradbinec
2. Gradis
3. SCT
4. Ingrad
5. Hidrogea
6. Grosuplje
7. Geodetski zavod
8. Kograd
9. Beton
10. Pionir

Ob zaključku poročila je potrebno pohvaliti organizatorja Gradbinca iz Kranja in tudi tehničnega izvajalca SK Ješenice in Mojstrana, saj so s svojim strokovnim in zagnanim delom pripomogli, da so igre uspele v vseh pogledih.

M. K.



Po razglasitvi rezultatov v skupni razvrstitvi, od leve proti desni: 3. mesto SCT (Sterle), 1. mesto Gradbinec (Feldin) in 2. mesto Gradis (Polajnar).

Republiška kegljaška liga

Že drugi poraz Gradisa

Po presenetljivem porazu v sedmem kolu republiške lige v kegljanju, ko so kegljači Gradisa na domačem kegljišču zgubili proti celjski Savinji, so drugi poraz doživeli v desetem kolu, v gosteh z mariborskim Konstruktorjem.

Kljub porazoma so kegljači Gradisa obdržali vodilno mesto na tabeli, vendar se je razlika do drugouvrščenega moštva zmanjšala s šest na dve točki, tretjeuvrščeno in četrtouvrščeno moštvo pa zao-stajata za štiri točke.

Doseženi so bili naslednji izidi:

6. kolo: Gradis — Tekstina 5072:5039
7. kolo: Gradis — Savinja 4980:5026
8. kolo: Radenska — Gradis 5011:5150
9. kolo: Gradis — Slovan 5027:4895
10. kolo: Konstruktor — Gradis 5408:5235

C. P.

Za pusta malica drugače kot običajno

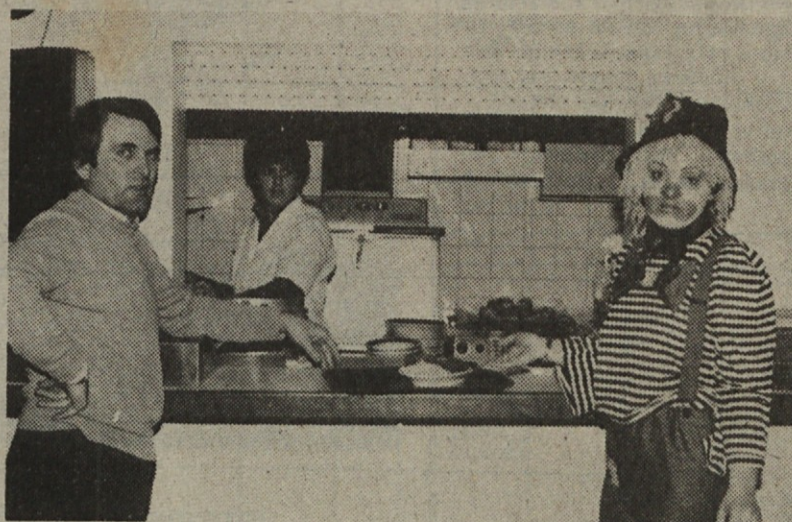
Pust je mimo, čaka nas resno delo

Pustne norčije niso obšle niti tozdrabna enota Maribor, ki je sicer čez leto sila resno delal, kar je pokazal tudi zaključni račun.

Med malico je simpatična »klovnic« pomagala deliti hrano in bilo je nekoliko drugače kot običajno. Nevede ni manjkal obvezen krof.

Nekateri bi si želeli tako poročila tudi ob drugih dnevih, toda kaj, ko so časi sila resni in za norčije ni ravno pravi čas.

Franjo Štromajer



Nagradna križanka

10. marca smo izžrebali nagrajence nagradne križanke iz februar-ske številke Gradisovega vestnika.

Pravilna rešitev se glasi takole: Zatrnik, Adriana, VN, zimske igre, DI, snar, Bacon, kute, Saval, osama, Asad, Trogir, IP, antropoid, voz, KS, Nolit, plenk, Amin, klapa, Aisne, Polo, odmiranje, Titov, endokarp, atom, Odra, Ne, tr, teren, boz, US, kita, ČK, vklesek, sen, etan, Arov, kontra, sofa, Jokohama, treznež, ralo, lat, variete, alergija, otavnik, Acevedo.

Izžrebani so bili:

1. nagrada 1500 din — Slavko Juvnjak, Dom učencev srednjih šol, Gosposvetska c. 89, Maribor

2. nagrada 1200 din — Zora Makovec, OA Gradis, Mislejeva 3, Ljubljana

3. nagrada 1000 din — Tanja Drnovšek, Klek 31, Trbovlje

4. nagrada 800 din — Silva Studen, GO Ljubljana

5. nagrada 500 din — Cvetka Adamič, GE Celje

Dobitnikom čestitamo!

Rešitve marčne nagradne križanke pošljite do 6. aprila na naslov: GIP Gradis, Šmartinska 134a, 61000 Ljubljana, s pripisom — za nagradno križanko.

GRADISOV VESTNIK je glasilo delovne organizacije GIP GRADIS

Izdaja za Odbor za informacije: Srečko Friš — predsednik, člani: Ludvik Rudolf, Martin Golnar, Zoran Debelak in Sonja Vrščič.

Glavni, odgovorni in tehnični urednik: Cveto Pavlin.

Člani uredniškega odbora: Milenko Nikič, Vesna Gregorič, Ludvik Rudolf, Vlado Forbici, Vinko Damjan, Jani Klančar, Aleksandar Bojanić in Tatjana Savinšek.

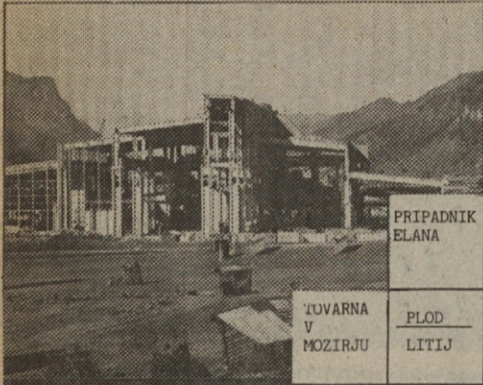



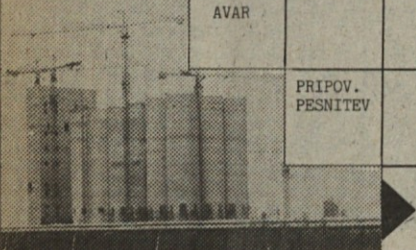
Tisk: Tiskarna Ljudska pravica Ljubljana.

Naklada: 9.100 izvodov.

Naslov uredništva: GIP GRADIS, Gradisov vestnik, Šmartinska 134a, 61000 Ljubljana.

Telefon: (061) 441-422 int. 232 in 220.

NAGRADNA KRIŽANKA

		LETNI CAS	NASA TOVARNA SMUČI	TISTA, KI KADI	LOJZE NAROBCE	MESTO V SEVERNI ITALIJI	ROKO-BOREC	JUNAK IZ TROJE KEM. SPOJINA		
PRIPADNIK ELANA		TOVARNA V MOZIRJU	PLOD LITIJ		OSTANEK GORENJA				BOKSAR MOHAMED	LISTN. DREVO
 GOZDNE ŽIVALI PRAVLJIC. OSEBA					TONE ČUČEK KAMENA DOBA		MOŠKO IME DVOR			
ZDRAVILNA RASTLINA SIAJ				Z. IME ALFONZ KOČAR			TURSKA JED GL. MESTO EGIPTA			PREGLED
		OČE	CE			ZNANA RUSKA PESEM				
			KLICA RESEVALNI COLN			ALUMINIJ MESTO V ISTRI		NATRIJ	NAS SMUCAR	
UGLASB. PREDSTAVA OSN. MERA				TRSKA	NOVA GVINEJA				ZEN. IME	
LIV (mm.)					RAZ. ČRKI				AFRISKI VELETOK ETOS	
KRIVEC CILKA		GRSKA CRKA	M. IME PRIVESEK		KACA VELIKANKA NATRIJ				KUHINJSKI EL. (DVOJ.) ELANOVE SMUČI	
TOVARNA V CELJU				VULKAN NA SICIL. KONEC			AVARI	SLOV. REVIJA VEDA		TONE ZALETELJ Z. IME
	AVAR				NAJVIŠJI VRH JUŽNE AMERIKE					
	PRIPOV. PESNITEV			IME PEVKE LUKIC	VSE V REDU	STARA OSEBA	BARIJ		NAS OTOK MESTO V CRNI GORI	
							DRAG KAMEN RIZ (nemško)			MESTO OB VZNOZJU ALTAJA
	ENOCELICNA ŽIVAL	VRSTA ENERGIJE							GERM. OREL JAGGER	
KARLOVAC		KOVIN. PODJ. KRANJ ZDRAV KOT			SAMOGLASNIKA SLOVENSKI KOMUNIKOL.		ZLOMI	RUDI MURN SVED. M. IME		LESKOVAC OTOČJE V PACIF.
POPULAREN POP DUET			SRB. M. IME OSEBNI ZAI MEK						SP. Z. IME ČASOVNA ENOTA	
PISALO				RAZLIČNI CRKI	SKLEP VILI OMEJC					
DREVO S TEMNIM LESOM PTICA							NEMSKI SMUCAR WASSMEIR			KISKA
		GAJ			SESTAVIL: RUDI JURASEK	Z. IME			... AND THE SUNSHINE BAND	